

VINERI • 2 APRILIE 2004 • ANUL LIV NR. 14

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Accentul pe programele culturale
Cucerind două scene în aceeași zi
A fost odată... la Micherechi

CALENDAR ORTODOX

5 aprilie, luni – Sf. Mc. Teodul, Agatopod, Serapion, Diodor și Nichifor. (*Denie*).
 6 aprilie, marți – Sf. Irineu de Sirmium; Sf. Eutihie. (*Denie*).
 7 aprilie, miercuri – Cuv. Gheorghe Mărturisitorul; Sf. Mc. Caliope; Sf. Mc. Achilina. (*Denie*).
 8 aprilie, joi – Sfinții Apostoli Irodion, Agav și Ruf. (*Denia celor 12 Evanghelii*).
 9 aprilie, vineri – Sf. Mc. Euphie din Cezareea; Cuv. Vadim. (*Denia Prohodului Domnului*).
 10 aprilie, sâmbătă – Sf. Mc. Terentie, Pompie, Maxim; Sf. Dima.
 11 aprilie, duminică – (+) **Învierea Domnului – Sfintele Paști**; † Sf. Ierarh Calinic de la Cernica. Duminica Sfintei Învieri.

Din credințele poporului

În săptămâna Floriilor, nu se plantează nici un fel de pom fructifer, nu sunt puse semănături, zarzavaturi, crezându-se că vor face numai flori, nu și fructe.

AGENDĂ

5 aprilie

1908 – s-a născut, la Salzburg, *Herbert von Karajan*, dirijor austriac de origine macedoromână. Unul dintre cei mai străluciți șefi de orchestră, Karajan a debutat în 1927 la Ulm foarte curând după absolvirea studiilor făcute la Mozarteum din Salzburg și la Viena.

6 aprilie

885 – a murit *Metodiu*, cel mai apropiat colaborator al lui Kiril în crearea alfabetului slavon.
 1941 – s-a născut, la Găești, pe malul Argeșului, muzicianul *Gheorghe Zamfir*.

7 aprilie

1939 – s-a născut regizorul american *Francis Ford Coppola*.

8 aprilie

1802 – s-a născut *Gheorghe Magheru*, om politic liberal, conducător al Armatei revoluționare din Muntenia, în 1848.

1839 – s-a născut *Carol I*, încoronat Rege al României la 10 mai 1881.

1885 – a murit *Constantin A. Rosetti*, om politic liberal, publicist, fruntaș al revoluției de la 1848 din Țara Românească.

1911 – s-a născut, la Rășinari, filosoful *Emil Cioran*, unul dintre cei mai mari și mai originali oameni de cultură contemporană.

9 aprilie

1919 – Sfatul Țării hotărăște unirea Basarabiei cu România.

1963 – *Winston Churchill* devine (post mortem) primul cetățean de onoare al SUA.

10 aprilie

1870 – Mihai Eminescu publică în revista *Federațiunea* din Pesta, sub pseudonimul Varro, poezia „În unire e tăria”.

11 aprilie

1858 – s-a născut, la București, *Barbu Ștefănescu Delavrancea*, dramaturg, prozator, poet, orator și avocat, remarcabil gazetar, desenator și grafician.

Discuții plenare pentru modificarea Legii pentru Minorități

Calea anevoioasă de modificare a Legii pentru Drepturile Minorităților Naționale și Etnice a ajuns la o nouă și promițătoare etapă. După ce luni în șir s-a discutat la mai multe nivele despre modificările Legii, la începutul acestui an a fost definitivată varianta proiectului care urma să fie înaintat Parlamentului. Dar nu înainte de o altă fază premergătoare, când Comisia pentru Drepturile Omului, și Comisia Con-

stituțională și Comisia Învățământului din Cadrul Adunării de Stat a dezbătut încă o dată propunerile de modificare.

După toate acestea, miercuri, la 31 martie au început dezbaterile în plen. Parlamentul Ungariei a început discutarea proiectului cu nr. T/9126 al Legii pentru Drepturile Minorităților Naționale și Etnice în lumina unor circumstanțe noi de nominare și înregis-

trare a candidaților, Legea pentru Minorități fiind în corelație strânsă și cu Legea Electorală (a cărei modificări în acest sens încă nu au ajuns în aceeași fază de pregătire).

Ceea ce aruncă o umbră neplăcută asupra întregii legislaturi este lipsa de consens a diferitelor naționalități în parte, care interpretează în mod diferit posibilitățile asigurate prin modificările în discuție.

Adunarea generală a Autogovernării pe Țară

Sâmbătă, la 3 aprilie, începând de la ora 11.00, la sediul giulan din strada Eminescu al Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria se va întruni în ședință Adunarea Generală, pentru a dezbate chestiuni de actualitate din activitatea forului suprem al românilor din Ungaria. Problemele propuse pentru ordinea de zi sunt următo-

rele: modificarea Statutului de funcționare al AȚRU, aprobarea dării de seamă și a realizării bugetului din anul trecut, dezbaterile și aprobarea planului de activitate și a bugetului pe anul curent. După dezbaterile și votarea acestor puncte prezentate de președintele *Traian Cresta* vor urma discuții pe diverse probleme de actualitate.

Bulandra pe scenă budapestană

Teatrul Bulandra din București se pregătește pentru „Festivalul Primăverii” de la Budapesta. Manifestarea de mare amploare se desfășoară în perioada 19 martie–4 aprilie. Trupa Teatrului *Bulandra* din București va fi timp de patru seri prezentă pe scena Teatrului *Katona József*, cu două spectacole de succes. În serile de 2 și 3 aprilie, bucureștenii vor prezenta publicului maghiar piesele „*Anatomie*. *Titus*. *Căderea Romei*.” de Heiner Müller. I. K.

În așteptarea Paștilor

În a cincea duminică din Post, după Sfânta Liturghie, credincioșii din Catedrala Sf. Nicolae au putut asista la un concert coral de muzică religioasă, susținut de Corul Orășenesc din Vârșeț. Cântările interpretate în limbile sârbă, română și grea-

că ne-au pregătit sufletele pentru așteptarea Învierii Domnului nostru Iisus Hristos. Corul vârșețean, care timp de trei zile a fost oaspetele orașului Giula, înainte cu două zile a susținut un concert și la Centrul Cultural Român din Giula. - va -

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Peisaj de primăvară
(Foto: Eva Iova)

Accentul pe programele culturale

La prima sa ședință după alegerea din 28 februarie a.c., Prezidiul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria (UCRU) și-a ales președintele și și-a stabilit programul de lucru pe perioada următoare. S-a hotărât în unanimitate ca conducătorul organizației civile pe țară să fie și în următorii patru ani președintele din perioada anterioară, medicul traumatolog **dr. Ioan Ciotea** din Giula. Ședința de lucru din sâmbăta trecută, 27 martie, s-a axat în primul rând pe activitățile culturale din lunile următoare.

La întrunirea ținută în nou reconstruitul sediu din Giula, Prezidiul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, convocat de decanul de vârstă **Ștefan Oroian**, a hotărât ca primul punct de pe ordinea de zi să fie alegerea noului președinte, a persoanei care în următorii patru ani va reprezenta organizația civilă pe țară. Astfel, cu șase voturi pentru și o abținere, conducerea UCRU l-a ales ca președinte pe dr. Ioan Ciotea, care a ocupat această funcție și în perioada anterioară. În funcția de secretar a fost ales jurnalistul **Tiberiu Boca**. Conform statutului, secretarul va putea înlocui președintele în caz că acesta nu poate reprezenta organizația civilă.

În continuarea ședinței, s-au trecut în revistă programele culturale organizate de Uniune în perioada trecută de la ședința Adunării Generale din 28 februarie. Printre acestea se poate enumera deschiderea unei expoziții despre **Emanuil Gojdu** în aula Liceului „N. Bălcescu”, contribuția la Concursul de povești „Vasile Gurzău” din Micherechi și reprezentațiile Echipei de teatru a elevilor de la Liceul Bălcescu la Arad și la Szarvas.

S-a stabilit că următorul program al Uniunii culturale va fi lansarea cărții de desen „Iarmaroc în pădure”, cu poezii de **Lucia Borza** și ilustrații de **Aurelia Nemeș**. În cadrul acestei întâlniri din ziua de 16 aprilie se va vernisa și o expoziție din lucrările tinerei artiste **Aurelia Nemeș**. Artistul plastic **Ștefan Oroian** a fost invitat să-și expună lucrările la Institutul cultural român „N. Iorga” din Veneția, Italia, în data de 26 aprilie. Uniunea Culturală a hotărât să sprijine și financiar buna realizare a acestei deplasări a artistului român din Giula. În aceste zile va ieși de sub tipar volumul „Românii din Aletea” al profesorului pensionar **Gheorghe Petrujan**, carte care se realizează de

Dr. Ioan Ciotea,
președintele UCRU

UCRU în colaborare cu Editura NOI. Printre evenimentele culturale din luna aprilie, sprijinite de UCRU, se enumeră spectacolele Trupeii de teatru a Liceului Bălcescu, susținute la Aletea (1 aprilie) și la Seghedin (8 aprilie), precum și participarea în perioada 18-20 aprilie la Festivalul de Teatru al Naționalităților, care se va desfășura în Budapesta. **Ștefan Oroian** a informat că data desfășurării Festivalului internațional de muzică sacră, organizat de către Corul „Pro Musica”, s-a amânat pe luna iunie.

Noul membru al Prezidiului, **dr. Gheorghe Ruja** a anunțat că românii din Otlaca-Pustă vor organiza în toamna acestui an o festivitatea în amintirea povestitorului **Mihai Purdi**, care s-a născut cu 100 de ani în urmă. La buna desfășurare a manifestării vor contribui atât Fundația pentru Cultura Română din Ungaria, cât și Uniunea Culturală.

În legătură cu tinerii români, UCRU sprijină participarea reprezentanților acestora la cursuri europene din Danemarca, care se vor desfășura în lunile de vară. Totodată, s-a decis să se lanseze un apel către delegații în Adunarea Generală a UCRU în ce privește participarea la conferința anuală a Federației Europene a Grupurilor Etnice din Europa (FUEN), organizație internațională a cărei membră cu drept deplin este și Uniunea Culturală. Congre-

sul FUEN din acest an va avea loc în Polonia, la Castle Kamien Slaski, în data de 23 mai. De la participanți se pretinde cunoașterea la nivel de conversație a uneia dintre limbile oficiale al FUEN: engleza, rusa, germana sau franceza. Prezidiul UCRU așteaptă înscrierile la acest congres până la data de 21 aprilie a.c.

Președintele a informat membrii Prezidiului că **Mihai Cserhâti**, consilier local din Giula, a solicitat declarația de sprijin a UCRU pentru realizarea unei piețe publice în Orașul Mare Românesc din Giula, care va purta numele revoluționarului pașoptist **Gheorghe Pomuț**, născut în acest oraș. Prezidiul UCRU și-a manifestat acordul în legătură cu acest plan al consilierului român.

Dr. Ioan Ciotea a prezentat și planul continuării lucrărilor de renovare la sediul UCRU, care, în măsura posibilităților financiare, vor atinge înnoirea sistemului de încălzire a clădirii, repararea grilajului și schimbarea mobilierului învechit.

Prezidiul Uniunii Culturale, în conformitate cu hotărârea Adunării Generale din 28 februarie 2004, convoacă ședința extraordinară a Adunării Generale pe data de 22 mai, de la ora 10.30. Se propune ca singura temă de dezbatere a acestei ședințe modificarea Statutului organizatoric al UCRU. Pentru buna pregătire a întrunirii, Prezidiul se adresează tuturor delegaților Adunării Generale ca ei să semnaleze în scris problemele pe care doresc să le ridice în legătură cu diferitele paragrafe ale Statutului în vigoare. Delegații sunt rugați să formuleze în scris textul modificărilor, nominalizând exact paragrafele pentru care se fac propunerile de modificare. Pentru confruntarea în mai multe runde a propunerilor, precum pentru consultarea acestora de către specialiști juriști în problemă, Prezidiul așteaptă de la delegații Adunării Generale ca ei să trimită propunerile în scris pe adresa Uniunii (5700 Giula, str. Gh. Doja nr. 8) până pe data de 23 aprilie 2004. Juristul **dr. Gheorghe Ruja** s-a angajat să dea ajutorul de specialitate necesar pentru organizațiile membre ale Uniunii, în vederea elaborării textelor propuse spre modificare.

E. Iova

Adio, Teodor Oltean!

A murit Teodor Oltean. Ce simplu e! Mor mii și sute de oameni zilnic, iar anunțul sec de prin vreun ziar nici măcar nu ne atrage atenția. Însmormântarea va avea loc la ora cutare în cimitirul cutare. Și cu asta, gata...

A murit Teodor Oltean. S-a stins unul dintre ultimii mohicani și cu el împreună vom îngropa o parte din noi înșine. Nu a murit un om. Moare o întreagă lume. Cu fiecare bătrân pe care-l însmormântăm ne îngropăm pe noi înșine. Cu Teodor Oltean moare ceva din fiecare român din Ungaria.

A murit Teodor Oltean. Și cu el odată o părticică din România (cea eternă și fără frontiere). Îi plăcea mai mult aerul din Vareul Julei pentru că era mai aproape de România. Și aerul acela greu, cu mireasmă de țară pierdută, pesemne i-a și îmbolnăvit plămânii.

A murit Teodor Oltean. Vorbisem cu el să ne plimbăm odată prin Jula și să-mi vorbească despre românii pusteii, așa cum i-a cunoscut el. N-am mai apucat pentru că lui Teodor Oltean i s-a făcut dor de ei. Prea dor ca să mai aștepte.

A murit Teodor Oltean. Poate cândva, când zările îmi vor părea pustii și când graiul meu va suna și mai străin pe străzile orașului, voi merge în cimitirul Julei și-l voi ruga pe Teodor Oltean să-mi vorbească tăcut despre românii lui.

Adrian Șimon

BRAD BĂTRÂN

*Au fost tăind un brad bătrân
Fiindcă făcea prea multă umbră,
Și-atuncea din pădurea sumbră
Se auzi un glas păgân:*

*„O, voi ce-n soare cald trăiți
Și ați răpus strâmoșul nostru,
Să nu vă strice rostul vostru,
De ce sunteți așa grăbiți?”*

*În anii mulți cât el a fost,
De-a lungul ceasurilor grele,
Supt paza crăcilor rebele,
Mulți și-au aflat un adăpost.*

*Moșneagul stând pe culme drept
A fost la drum o călăuză
Și-n vremea aspră și hursuză
El cu furtunile-a dat piept.*

*Folos aduse cât fu viu,
Ci mort acuma când se duce,
Ce alta poate-a vă aduce,
Decât doar încă un sicriu?!”*

(Nicolae Iorga, câteva zile înainte de moarte)

1926–2004

Ministrul român de externe, în vizită la Budapesta

La întoarcerea din SUA, la 30 martie, cu o zi după aderarea României la NATO, ministrul român de externe **Mircea Geoană** a făcut o escală la Budapesta. Șeful diplomației române a fost primit de premierul **Medgyessy Péter** și de omologul său ungar **Kovács László**. Oaspetele român a apreciat că este pentru prima dată în istoria României când cele două țări nu urmează căi antagoniste, ci se află pe calea colaborării ca membre ale NATO.

La conferința de presă ținută după terminarea negocierilor oficiale, ministrul ungar de externe a subliniat că întâlnirea cu omologul său român a contribuit la permanentizarea dialogului, la găsirea unor soluții adecvate privind problemele bilaterale încă deschise și, în final, în căutarea unor noi posibilități de colaborare pe plan internațional. Kovács László a accentuat dezvoltarea schimburilor comerciale reciproce, care ating anual volumul de 1,5 miliarde de dolari. De asemenea, a remarcat îmbunătățirea situației comunității minoritare maghiare din România. La rândul său, Mircea Geoană a precizat că în următoarele

zile vor fi aprobate proiectele privind modernizarea trecerilor de frontieră de la Secuieni și Cenade, prima fiind prima trecere de frontieră unde controlul actelor va fi efectuat în comun de organele celor două țări.

Mircea Geoană a apreciat că data de 1 mai va fi importantă și pentru România, pentru că prin intrarea Ungariei în Uniunea Europeană, România se va învecina cu Occidentul.

Într-un interviu acordat postului Radio România Actualități, Mircea Geoană a precizat: „Este foarte important ca UE să continue extinderea și ne-a fost reconfortat atât sprijinul foarte solid al Ungariei pentru țintele de 2004–2007 pentru integrarea României în UE. În plus, s-a discutat despre câteva din proiectele care au fost dezbătute de cele două guverne și cei doi prim-miniștri.” În legătură cu proiectul cultural comun mult discutat al celor două țări, ministrul român a evidențiat: „Bineînțeles, am analizat maniera în care deciziile noastre de înființare a unei fundații „Emanuil Gojdu” aici, la Budapesta, se pot realiza în următoarele câteva luni.”

-iova-

România și Ungaria în aceeași alianță militară

Alianța Atlanticului de Nord s-a completat cu șapte noi membri, printre care și România

Foto: ROMPRES

La cinci ani după intrarea Ungariei în Alianța Nord-Atlantică (NATO), și România a devenit membră cu drepturi depline în aceeași organizație de apărare. Cele șapte state desemnate pentru aderare, Slovenia, Slovacia, Bulgaria, Letonia, Lituania, Estonia și România au fost reprezentate de premierii lor la ceremonialul organizat de Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii. În cursul zilei de luni, la 29 martie 2004, cu prilejul unui dejun festiv, oferit de secretarul de stat **Colin Powell**, șefii de guverne au depus documentele de ratificare a Protocoalelor de aderare la NATO. România a fost reprezentată de premierul **Adrian Năstase**, ministrul afacerilor externe **Mircea Geoană**, ministrul apărării naționale **Ioan Mircea Pașcu** și consilierul prezidențial **Corina Crețu**.

Momentul cel mai așteptat a fost primirea la Casa Albă. Președintele american urma să primească șefii de delegații separat, în Biroul Oval. În cursul după-amie-

zii a avut loc ceremonia care a marcat intrarea efectivă în NATO a celor șapte țări. Aceasta a durat 30 de minute și a constat dintr-un ceremonial militar, cu garda de onoare, urmat de un discurs al președintelui **George Bush**. În cuvântarea sa, președintele SUA a subliniat sacrificiile aduse de poporul român în lupta împotriva terorismului mondial, făcând referire specială la victimele detașamentului român din cadrul forțelor militare, care staționează în Afganistan. Depunerea instrumentelor de ratificare a Protocoalelor de aderare la NATO va fi urmată, pe 2 aprilie, de ceremonia înălțării drapelului de stat ale noilor țări membre și de reuniunea festivă de marcare a aderării, care va avea loc la sediul Alianței din Bruxelles. România va participa pentru prima dată ca membru cu drepturi depline la o reuniune a Alianței Nord-Atlantice în zilele de 28 și 29 iunie 2004, atunci când este programată reuniunea de la Istanbul. Șt. C.

Recepție de bun rămas la Seghedin

Diplomați, oficialități locale și reprezentanți ai instituțiilor românești din Ungaria s-au adunat în seara zilei de 25 martie în holul Consulatului General al României de la Seghedin pentru a-i mulțumi și a-și lua rămas bun de la consulul general **Andrei Oancea**, care la sfârșitul lunii martie și-a încheiat misiunea diplomatică în orașul de pe malul Tisei. Ambasadorul **Călin Fabian** de la Budapesta a apreciat

strădaniile și perseverența colegului său pentru a depune bazele stabile ale primului consulat român din Ungaria, cu sediul la Seghedin.

Excelența sa a accentuat că consulul general **Andrei Oancea** este un diplomat care și-a reprezentat țara în mod demn în cei șase ani de misiune, atât în fața oficialităților maghiare, cât și în relațiile cu comunitatea românească din Ungaria.

Din partea conducerii orașului Seghedin, activitatea domnului **Andrei Oancea** a fost apreciată și mulțumită de către primarul **Botka László**, care a subliniat importanța bunelor relații cu țara vecină. Consulul general **Andrei Oancea** și-a luat rămas bun cu convingerea că o parte din sufletul lui a rămas la Seghedin, în orașul unde a cunoscut mulți prieteni adevărați.

- va -

Fundația Culturală „Dana Ardelea” se prezintă

În organizarea Institutului Cultural al României, în colaborare cu Autogovernarea Română din Ferencváros, la Centrul Cultural din cartierul Ferencváros, Budapesta, va avea loc duminică, la 4 aprilie, începând de la ora 11, un program oferit de Fundația Culturală „Dana Ardelea”. Matineul va începe cu un concert de muzică clasică de Mozart, Liszt,

Haydn, Chopin, la care își vor da concursul **Cristiana Gâlcă** (fagot), **Carmen Popa** (canto) și **Andreea Cristea** (pian). În partea a doua a spectacolului va urma un moment folcloric oferit de formația „Coconii de pe Mara” din Desești, Maramureș. După partea muzicală a programului va urma o expoziție și prezentare de costume cu inspirație folclorică.

ETNIILE LUMII

China – un uriaș cu picioare de lut

Grupuri etnice și diaspora chineză

Dintre țările îndepărtate, atât geografic, dar și cultural sau mentalitar, de obârșile noastre europene, China este, poate, cea mai prezentă în viața noastră de fiecare zi. Căci, deși aspirăm la valorile și modul de viață americane ori vest-europene, suntem înconjurați de „chinezării”, dar nu în primul rând în accepția artistică a cuvântului. O mare parte a produselor comune, de larg consum, indispensabile, de la haine la aparate casnice, de la jucării la tractoare, poartă inscripția *made in China*. Ba mai mult, în toate orașele mari și mici, există cel puțin o firmă cu pictograme chineze, cel puțin un comerciant scund, cu păr negru și fin, cu pielea de alamă netedă, care vorbește ungurește precum copiii peltici.

Ce știm, de obicei, despre China este faptul că e țara cu cea mai mare populație de pe glob, că *Zidul chinezesc* este construcția pământească vizibilă de pe Lună, că mamutul comunist chinez începe să fie dat la reformă. Republica Populară Chineză (proclamată republică în 1949, la 1 octombrie – dată devenită zi națională) este un stat complex din toate punctele de vedere. Țara a intrat în mileniul trei cu o populație de un miliard două sute de milioane de locuitori, răspândiți pe un teritoriu de aproape 9.600.000 km². Doar 26% din această populație locuiește în medii urbane (în România, populația urbană ocupă 54%, iar în Ungaria 61% din totalul populației). Faptul că marea majoritate a populației chineze se ocupă cu agricultura, dar și fiindcă țara este departe de a fi unitară din punct de vedere etnic și lingvistic, i-a făcut pe antropologi să numească acest fost imperiu „un uriaș cu picioare de lut”.

Cei pe care noi îi numim *chinezi*, se definesc pe ei înșiși ca populație *han*, populația conducătoare a celui de-al doilea mare imperiu chinez, care a rezistat timp de patru sute de ani, până în 220 după Christos, și care a reușit să supună populațiile turco-mongole din stepă. Astfel, etnonimul *han* devine sinonim cu gloria, cu civilizația și cu rezistența în fața „barbariei”. Din rândul

acestei etnii, au stat pe tronul imperiului dinastii vestite, ca dinastia *Ming*, ultima dinastie indigenă (1368–1662). Populația *han* a întreținut și hrănit conștiința națională chineză în timpul dominației împăraților din dinastia manciuriană *Qing* (1644–1912). Pe aceste considerente, în 1949, la proclamarea republicii, etnonimul *han* devine oficial numele celei mai numeroase etnii din China, etnie al cărei recensământ nu a fost făcut niciodată în istoria omenirii. Însă nici etnia *han* nu este unitară, deoarece numai 70 % din membrii ei, locuitori din nord și din sud-vest, vorbesc aceeași limbă, un dialect al *mandarinei*, limba vehiculară fostului imperiu. Restul populației *han*, din China și din diasporă, folosește un număr impresionant de dialecte (*wou, xiang, min, gan, cantoneză*) care au rezistat impunerii „limbii comune chineze”, propagate de Republica Populară în scop unificator. Până astăzi, membrii acestei populații se recunosc datorită patronimelor (numelor de familie) pe care le poartă, simbol al identității etnice, al solidarității familiale. La chinezii *han* există aproape 8.000 de patronime, dintre care 2.000 sunt frecvente. Cât de straniu este pentru un european când observă că, într-un grup de chinezi, aproape toți poartă același nume, fără să fie rude apropiate... Principalele elemente culturale pe care s-a întemeiat dezvoltarea populației *han* a fost cultul strămoșilor și respectul pentru natură, funda-

mentele gândirii confucianiste, religie întemeiată de cel mai mare gânditor chinez, cunoscut sub numele latinizat Confucius (551–478 î. Cr.). *Han* a fost de-a lungul timpului o populație sedentară agrară, ocupându-se cu cultura orezului și a meiului. Revoluția comunistă le-a distrus, societatea tradițională, bazată pe descendența familială, și le-a interzis practica religioasă. După ce a trecut prin mari isterii colective, populația *han*, cea mai numeroasă etnie a pământului, alcătuiește, azi, o diasporă numeroasă, pe toate continentele lumii. Migrațiile chinezilor au început încă din epoca precreștină. Cauzele migrației (sau ale exilului) au fost schimburile comerciale, cuceririle militare ale Chinei în Asia, convulsiile politice, flagelurile economice, atacurile armate asupra Chinei. Se estimează că astăzi, în afara Chinei, trăiesc în jur de 30 de milioane de chinezi. În chineză, ei se numesc *hua qiao*, adică *etnici chinezi care locuiesc în străinătate*. Chinezii *hua qiao*, pentru a asigura coeziunea etnoculturală a comunităților lor, își organizează școli, asociații culturale, temple, respectă sărbătorile chinezești. Cei mai mulți chinezi din diasporă sunt comercianți sau meșteșugari, lucru care face să fie numiți „evreii secolului XXI”. Ei sunt foarte solidari, alcătuind rețele bazate pe legături de rudenie. Chinezii originari din aceeași regiune, care vorbesc același dialect sau care au același nume, se consideră ca făcând parte din aceeași fami-

lie, coborâtă din același strămoș. Acest lucru se răsfânge și asupra activității lor economice, care funcționează în adevărate asociații familiale.

În afară de populația *han*, în China trăiesc 55 de naționalități (minoritățile non-*han*), care, conform ultimului recensământ general al Chinei, din 1982, formau peste 62 de milioane din populația republicii. Numărul acestora ar putea fi mai mare, căci, se pare, nu sunt înregistrate și studiate toate grupurile etnice din țară. (Astfel, în 1979 a fost identificată populația *jiuno*, în provincia *Yunnan*). Integrarea acestor etnii în națiunea chineză, începând cu 1949, a dat loc unor puternice conflicte, cum ar fi cele din Tibet și *Qinghai*, în 1958–1959.

Astăzi, naționalitățile non-*han* vorbesc în jur de 60 de idiomuri, deoarece o minoritate etnică poate fi împărțită în mai multe dialecte. Limbile lor fac parte din patru familii lingvistice: *altaică, indo-europeană, chino-tibetană și aus(tra)lo-asiatică*. Familia limbilor indo-europene este reprezentată de 26.000 de *tadjici* și 3.000 de ruși. Trei grupe lingvistice sunt din familia *altaică: tungusa, mongola și turca*. Trăiesc în China 3.400.000 de mongoli, 900.000 de cazaci și 4.300.000 de manciurieni. Prin ocupațiile lor tradiționale și prin structurile social-politice pe care le practică, minoritățile din China alcătuiesc un adevărat muzeu viu al istoriei Asiei. Cele mai multe grupuri au la bază societăți tribale,

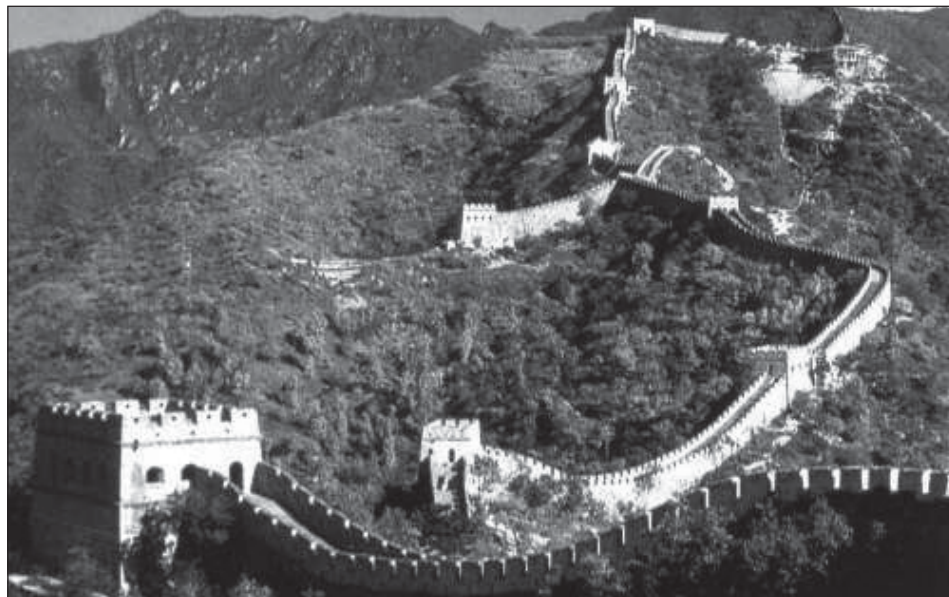
care nu cunosc scrierea, cum sunt, de exemplu, grupurile nomade ale *tungușilor* (cei 19.000 de *evenke* și 4.000 de *oroceni*) crescători de reni sau de cai. O societate de același tip formează și cei 110.000 de kirghizi, care practică transhumanța pe podișurile înalte ale munților *Tian Shan*. În China trăiesc încă: 4.000 de tătari, 12.000 de uzbeci și alte populații musulmane.

Depart de ateismul propagat de „revoluția culturală” a comunismului chinez (mai ales între 1964–1976), grupurile etnice au continuat să-și practice religiile arhaice. *Mongolii* și *manciurienii* au păstrat credințele șamanice; încă în secolul X, o parte a turcilor s-a convertit la islam (astăzi, trăiesc în China populația turcă *uigură*, cu peste 6 milioane de membri). *Tibetanii* sunt lamaști. Multe grupuri etnice mici sunt animiste; sunt însă și populații convertite la budism.

Din punct de vedere etnologic și antropologic, populațiile Chinei sunt prea puțin studiate. După 1950, o serie de etnologi chinezi și-au îndreptat atenția asupra minorităților, ei au contribuit la recunoașterea oficială a naționalităților, au elaborat un tablou al acestora în funcție de tipul de societate și de nivelul de dezvoltare. În anii sumbrei „revoluții culturale proletare”, foarte mulți intelectuali chinezi au avut de suferit. Unii au fost constrânși să se sinucidă, alții au fost trimiși la „reeducare” prin muncă manuală. După reabilitarea acestora din 1978, (după moartea lui Mao Zedong), în China a apărut un material impresionant, pe baza culegerilor din anii 1950, despre minorități, despre istoria și prezentul lor. Totuși, China rămâne încă pentru noi țara de origine a creioanelor cu gumă la capăt. Iar comerciantul de la colțul străzii, din magazinul lui cu produse prea colorate, prea efemere, dar încă ieftine, poate știe și el tot atât de puține ca și noi despre „cei alții”, nechinezii care locuiesc în țara lui.

(Datele sunt în conformitate cu ediția a doua a lucrării *Dictionnaire de l'ethnologie et de l'anthropologie*, Paris, 1992).

M. Bucin

Cea mai mare responsabilitate a omului este să-L caute pe Dumnezeu (II)

de vorbă cu evanghelistul Marius Ianc

În numărul trecut al Foii românești am publicat prima parte a interviului realizat cu fratele **Marius Ianc**, pastor evanghelist din Jebel, județul Timiș, întâlnindu-l la unul dintre serviciile de evanghelizare din 26–29 februarie, la Biserica Baptistă română din Micherechi. Acum publicăm a doua parte a acestui interviu, reluând importanța întoarcerii la Domnul nostru Isus Cristos.

– Pocăința aș vrea s-o explic prin trei cuvinte, în limba greacă, în limba ebraică și în limba românească. În limba ebraică, în care a fost scris Vechiul Testament, pocăința înseamnă „tāshubah – întoarcere”. De ne-numărate ori Dumnezeu a spus poporului său să se întoarcă la Dumnezeu de la idoli, din păcat, de la zeii păgâni, de la viața trăită fără Dumnezeu. Astăzi oamenii au nevoie să se întoarcă la Dumnezeu. Suntem cu spatele la Dumnezeu. Ne vedem de afaceri, de probleme, de pământ, de agricultură și avem tot mai puțin timp pentru Dumnezeu. Dumnezeu ne cheamă astăzi la pocăință. În limba greacă cuvântul „metanoia” înseamnă **schimbarea gândirii**, schimbarea minții. Dumnezeu vrea să ne schimbăm gândirea, să nu mai gândim doar la lucrurile de pe pământ. Cum să le strângem, pentru că acestea vor pieri într-o zi?! Să începem să gândim la lucrurile de sus, la lucrurile lui Dumnezeu că există veșnicie, că există Rai, că există mântuire. Dumnezeu vrea această schimbare în gândirea noastră, și această schimbare o poate face numai Duhul lui Dumnezeu. Iar în limba românească cuvântul „**pocăință**” înseamnă **schimbarea inimii**, înseamnă să-ți pară rău de faptul că ești un om păcătos. „Pocăiania” are rădăcini slavone și înseamnă „a te căi adânc”. Eu aș vrea ca Dumnezeu să ne ajute pe toți să ne putem căi și să spunem: Doamne, îmi pare rău de faptele mele murdare, de viața mea. Și dacă pocăința înseamnă să-ți schimbi direcția, să-ți schimbi gândirea și să-ți schimbi inima, eu aș vrea să fiu tot mai pocăit în fiecare zi. Dumnezeu să ajute și pe cei cărora le vorbesc, și pe frații mei din biserică și pe toți cei care doresc să încea-

pă să facă această schimbare în viața lor. Dumnezeu are nevoie de astfel de oameni. De aceea eu am considerat că

aceasta este cea mai înaltă chemare pe care poate să o aibă un om, să-și petreacă timpul alergând pe Câmpul Evangheliei,

dintr-un loc într-altul sau în biserică de-acasă, spunând la oameni că poate să fie pocăiți, schimbați cu adevărat. Și să trăim în această lume făcând voia lui Dumnezeu.

De altfel, atunci când a început Biserica Creștină, atunci când Petru a predicat la Rusalii, în ziua aceea când s-au întors la Dumnezeu primii trei mii de oameni, Petru predica și îi îndemna: „*Mântuiți-vă din mijlocul acestui neam ticălos și stricat*” (Fapte 2:40). Și noi astăzi trebuie să ne mântuim și trebuie să luptăm pentru a aduce lumii din jurul nostru o credință curată, pentru ca oamenii să îl caute pe Dumnezeu.

Sunt trei categorii de oameni

– Știm că deși „Vestea Bună” este propovăduită, trebuie propovăduită mereu, pentru că mulți ascultători nu primesc aceste îndemnuri. Sunt mai multe categorii de oameni, de ascultători ai Evangheliei. Care sunt aceste categorii?

– În cadrul predicii mele, la Micherechi am vorbit despre predica Apostolului Pavel, rostită în Areopagul din Atena, în fața mulțimii adunate, a filozofilor epicurieni și stoici, predica care a avut trei puncte. În această predică, Pavel a definit cine este Dumnezeu: El este Creatorul, Susținătorul, Conducătorul și Mântuitorul lumii. În al doilea rând, Pavel a spus cine este omul: o

creatură de origine divină, o creatură cu limitări și totodată o creatură cu responsabilitate.

Cea mai mare responsabilitate a omului este să-L caute pe Dumnezeu.

Apoi, în al treilea rând, am amintit ce spune Dumnezeu. Apostolul Pavel ne-a arătat că acest Dumnezeu, care este Creatorul Universului, are de spus un singur mesaj față de creatura Lui, față de om, și mesajul este în Fapte 17:30, unde Dumnezeu spune că nu ține seama de vremurile de neștiință și poruncește acum tuturor oamenilor de pretutindenă să se pocăiască.

Pavel a explicat ce se întâmplă cu cei care nu vor să se pocăiască. Pentru că Dumnezeu a rânduit o zi în care va judeca lumea după dreptate, prin Omul pe care l-a rânduit pentru aceasta și despre care a dat tuturor oamenilor o dovadă netăgăduită prin faptul că L-a înviat din morți. Iar acela este

Domnul nostru Isus Cristos care astăzi este Mântuitor, dar mâine va fi judecător, și fiecare om din lumea aceasta va trebui să se întâlnească cu El și totodată să stea în fața judecății Lui.

Atunci când Pavel a încheiat această predică, oamenii din Areopagul din Atena s-au împărțit în trei categorii. Și astăzi, când oamenii aud Evanghelia, aceiași Evanghelie, Cuvântul lui Dumnezeu, nu fac altceva decât se împart tot în trei categorii. Eu aș vrea ca în special din prima și din a doua categorie de oameni să fie cât mai puțini. În prima: când au auzit ei despre pocăință, de Dumnezeu care a venit și a murit pentru noi, a înviat și ne cheamă la o trăire curată, când au auzit ei despre învierea morților unii au început să-și bată joc. Sunt atâția oameni care își bat joc de Cuvântul lui Dumnezeu, oameni care își bat joc de pocăință, de Sfânta Scriptură, oameni care nu au timp de Dumnezeu. Dumnezeu să îi ierte, pentru că Dumnezeu nu se lasă batjocorit. Cine

își bate joc de Evanghelie sau de pocăință, nu-și bate joc de un om, ci își bate joc de Cuvântul Sfânt al lui Dumnezeu, de însuși Dumnezeu.

A doua categorie sunt oamenii care amână, care simt o cercetare, care își dau seama că pocăința este un lucru bun, oameni la care Dumnezeu le-a vorbit de multe ori, dar mereu amână. „Da, mă voi pocăi, îmi voi schimba atitudinea, îmi voi schimba viața, ... dar nu astăzi, poate data viitoare, anul viitor, poate la o altă ocazie...” Aș vrea să spun celor care citesc acest interviu, dacă și dumneavoastră Dumnezeu v-a vorbit, chiar în clipa aceasta puteți să vă aplecați în genunchi și să spuneți Domnului: „Doamne, te rog primește-mă și pe mine, să fiu al tău, acum. Schimbă-mi viața, schimbă-mi inima, schimbă-mi gândirea și ajută-mă să te slujesc cu o viață curată.”

A treia categorie de acolo a fost: „*Totuși unii au crezut.*” În mulțimea aceea din

Areopag, unii își băteau joc și huiduiiau, alții spuneau „altă dată”, dar totuși au fost unii care au primit Cuvântul lui Dumnezeu. Întotdeauna sunt puțini aceia care sunt sinceri și își dau seama de viața lor și vor să-L primească pe Domnul Isus Cristos. Însă binecuvântați sunt cei care vin la Dumnezeu. Sunt convinși că toți cei care sunt gata să creadă, să primească Cuvântul lui Dumnezeu și să poată să-l trăiască în lumea aceasta, fiind o lumină, fiind niște oameni devotați lui Dumnezeu, Dumnezeu le scrie numele în cartea vieții Lui.

În ziua Judecății, ei vor trece din moarte la viață, vor scăpa de judecată, și vor fi cu Dumnezeu în Slavă.

Mă rog ca Dumnezeu să binecuvânteze pe toți cei care citesc aceste rânduri și să le dea putere să mediteze la aceste lucruri și să facă parte din a treia categorie, din categoria acelor care cred și ascultă de Dumnezeu. AMIN.

– păcaș –

SUNTEM CHEMAȚI SĂ MIJLOCIM

Cereri de rugăciune ale lunii aprilie

„Dacă poporul Meu peste care este chemat Numele Meu se va smeri, se va ruga, și va căuta Fața Mea și se va abate de la căile lui rele – îl voi asculta din ceruri, îi voi ierta păcatul, și îi voi tămădui țara”. (2 Cronici 7:14)

Să ne rugăm...

- ... pentru curățirea și sfințirea personală a fiecărui creștin, acum în prag de sărbători.
- ... pentru ca oamenii să dorească să-L cunoască din toată inima pe Domnul Isus Cristos.
- ... să nu se piardă din vedere scopul morții și învierii Domnului Isus, ci să se pună în evidență aceste adevăruri pe baza Scripturii.
- ... să primim prin credință tot ceea ce ne-a pregătit Dumnezeu de aceste sărbători.
- ... mulți să fie atinși și transformați de puterea învierii Lui!

Biserica Baptistă din Micherechi

Să ne rugăm...

- ... pentru toate familiile din Biserică, familia fiind celula de bază a Bisericii, contribuind astfel la edificarea spirituală a tuturor.
- ... pentru toți lucrătorii din Biserică, ei fiind de cele mai multe ori ținta atacurilor aprige ale diavolului împotriva Bisericii.
- ... pentru văduvele și orfanii din Biserică, împlinind astfel Cuvântul Scripturii care ne direcționează în acest sens.

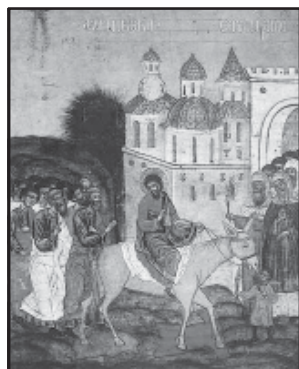
Biserica Penticostală „Betel” din Micherechi

DUMINICA FLORIILOR

Cuvânt la duminica a VI-a din Post

Cu o săptămână înainte de Paști sărbătorim Floriile, adică *Intrarea în Ierusalim a Domnului nostru Iisus Hristos*. Este vorba despre ultima intrare a Mântuitorului în sfânta cetate, înainte de Paști. Toți cei patru Evangheliști consemnează evenimentul: Matei 21, 1-11; Marcu 11, 1-11; Luca 19, 29-48; Ioan 12, 12-18), descriind bucuria mulțimilor – copii, tineri și vârstnici – la vederea lui Iisus, aclamat ca „fiu al lui David”, dar și ca „Împărat al lui Israel”. Entuziasmul mulțimii era bazat pe amintirea multelor minuni săvârșite de Mântuitorul în Ierusalim, pe minunatele Sale cuvântări, pe marea Sa înțelepciune. În contrast cu atitudinea mulțimilor era atitudinea mai-marilor lideri religioși ai evreilor care se hotărâsc în această zi să uzeze de orice mijloace pentru a obține din partea autorităților romane sentința de condamnare la moarte a lui Iisus.

Intrarea triumfală în Ierusalim a Fiului lui Dumnezeu va fi urmată la numai câteva zile de scoaterea Lui din Cetate, sub privirile aprobatoare ale aceleiași mulțimi, pentru a fi răstignit pe Golgota. Intrigile unora dintre căpetenii, trădarea lui Iuda și – mai ales – viclenia diavolului care a sucit min-

Osana! Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului, Împăratul lui Israel! (Ioan XII, 13)

țile oamenilor, au condus la răstignirea Celui care este „Învieră și Viața”.

Ramurile sfințite de salcie ce se împart în biserici după Sfânta Liturghie din ziua de Florii sunt în amintirea ramurilor de finic cu care a fost întâmpinat Domnul la intrarea în Ierusalim.

Din această seară, în toate bisericile ortodoxe, încep *deniile*, evocându-se în cuprinsul acestor slujbe atât perioada dintre intrarea în Ierusalim și moartea pe cruce a Mântuitorului, cât și necesitatea conștientizării stării de păcat a omului, stare din care poate ieși numai cu ajutorul lui Dumnezeu – Cel care „S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pontiu Pilat, și a pățimit și S-a îngropat, și a înviat a treia zi, după Scripturi”. Amin.

Tradiții creștine de Paști

Deniile

Deniile sunt unele dintre cele mai profunde, frumoase și înălțătoare slujbe creștine. Ele se țin în Postul Mare al Paștilor, post numit și *Păsesimi*. Mai frecventate de lume sunt Deniile din Săptămâna Mare, care atrag o mulțime de credincioși. În România, la țară, obiceiurile se păstrează mai pure. La oraș s-au pierdut și s-au amestecat. În Bucovina, de pildă, un ținut românesc bun conservator de tradiții, Deniile sunt întâmpinate cu emoție și cu protocol. Până la începerea lor, în săptămâna a cincea din Postul Paștilor, satele trebuie curățate și primenite, începând cu casele și ogrăzile. Toată lumea foiește, aerisește și scutură. Dar cei mai bucuroși sunt copiii. După ce văruiască pomii din livezi și grădini, se îmbracă în haine de sărbătoare și se duc la biserică. Magia Deniilor îi tulbură și îi farmecă. La fel ca pe mamele, bunicile și surorile lor, care în Săptămâna cea Mare intră în biserică cu capul acoperit de-o năframă neagră. Dar și la oraș, deși nu mai există aceste tradiții atât de vechi și de stricte, popularitatea Deniilor, a Săptămânii Mari, este maimă.

Originea Deniilor

Ce sunt, deci, aceste slujbe bisericesti vibrante și înălțătoare spiritual, care atrag

prin forța lor liniștitoare atâtea oameni hărțuiți? Istoriceste, Deniile au apărut o dată cu creștinismul. Ele au existat și în perioada de unitate a Bisericii. Iar azi, ele nu aparțin numai ortodoxiei. După marea, întristătoare schismă creștină din secolul al XI-lea care a despărțit cele două Biserici de apus și de răsărit, Denii simplificate se oficiază și la catolici, ba chiar și la protestanți. Deniile sunt slujbe pregătitoare. Rolul lor este de a

ghia însăși înseamnă jertfă și se consideră că nu se pot aduce două jertfe în aceeași zi. De aceea, Vinerea Mare este zi *aliturghică*. În schimb, vineri seara se oficiază *Denia Prohodului*, una dintre cele mai spiritualizate, dar și „spectaculoase” denii. Mai întâi, tineri și bătrâni, în lanț neîntrerupt, trec pe sub masa plină de flori, masă ce simbolizează catafalcul Domnului. Pe ea este așternută o față de masă bogat pictată, cu punerea în Mor-

purifica. Ele primenesc sufletul prin curățare interioară, reculegere și concentrare în rugăciune, pentru a putea trăi deplin și profund taina și bucuria Învierii Domnului nostru Iisus Hristos.

Practica Deniilor

Deniile sunt slujbe de seară. Ele se țin după orele 18-19 (în limba slavă cuvântul *denii* înseamnă zilnic).

Șirul emoțional, triumfal, al Deniilor din Săptămâna Mare începe în seara din Duminica Florilor. Apoi, de luni până vineri, în ziua cumplită a răstignirii, preoții rodesc rugăciuni rituale, cânturi, citesc fragmente liturgice din Vechiul Testament (Psalmi, Profeti etc.), numite *paremii*. Cât despre *Evangheliile*, ele sunt rânduite astfel ca în fiecare zi din Săptămâna Patimilor să se citească o anumită Evanghelie. Joi seara este *Denia Mare*, numită și a celor 12 *Evangheliile*. Atunci se citesc 12 fragmente, cât numărul celor 12 apostoli, extrase din cele patru *Evangheliile*.

Vinerea Mare (Prohodul)

Este ziua de doliu a creștinătății: atunci a fost răstignit Mântuitorul. De aceea, această zi, în orice biserică și rit creștin din lume, este singura zi în care nu se oficiază slujba Liturghiei. Litur-

mânt a Mântuitorului (*Epitaf*), precum și *Evangheliile* împreună cu Crucea. Apoi, preoții citesc *Prohodul*.

La țară, deniile de joi și vineri și-au dobândit fiecare o numire aparte: *Deniile celor 12 Evangheliile* i se mai zice *Denia Bătrânilor*. Fiind întinsă ca durată, copiii nu au răbdare s-o asculte liniștiți și stau mai mult pe-afară. *Denia Prohodului* este zisă și *Denia Tinerilor*, pentru că ea le place acestora și prin „gimnastica” pioasă pe care trebuie s-o facă, trecând de trei ori pe sub masă, în timp ce mulți bătrâni, cu șalele lor înțepenate, nu prea mai pot participa.

Pentru a simți măcar o fărâma din bucuria pascală cea mai autentică, trebuie să ne pregătim în Săptămâna Mare în care, ca pe o scară cu șase trepte, urcăm spre Învieră, atât sufletul, cât și trupul, înăsprind postul pe cât stă în putință fiecăruia. Cei care nu s-au înfrânat deloc până acum este bine ca măcar în aceste ultime zile, care sunt și cele mai importante din Post, să o facă, știind că, după cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur, bucuria lui Dumnezeu se revărsă și peste cel care a venit abia în ceasul al unsprezecelea ca și peste cel care a venit încă din ceasul întâi la Hristos.

RUGĂCIUNILE SĂPTĂMÂNII

Rugăciunea de sâmbătă

Doamne Iisuse Hristoase, Judecătorul meu Preadrept! Cunosc că păcatele mele sunt fără de număr. De aceea Te rog în această zi, în care de Iosif și de Nicodim pus fiind în mormânt, Te-ai pogorât în iad cu Sfântul și îndumnezeitul Tău suflet și de acolo ai depărtat întunericul cu lumina Dumnezeirii Tale și ai adus bucurie nespuse de mare strămoșilor noștri, căci i-ai mântuit de sclavia cea cumplită și i-ai suit în rai.

Îngroapă păcatele mele și cugetele mele cele rele și viclene, ca să piară din mintea mea și să nu se mai lupte cu sufletul meu. Luminează întunecatul iad al inimii mele, alungă întunericul

păcatelor mele, și suie mintea mea la cer, ca să mă bucur de Fața Ta. Așa, Doamne, primește umilita mea rugăciune ca o tămâie mirositoare, pentru rugăciunile iubitei Tale Maici, care Te-a văzut pe Cruce pironit între doi tâlhari, și de durerile Tale cumplite i s-a rănit inima; care împreună cu ucenicii și cu mironosițele Te-au pus în mormânt, care a treia zi Te-au văzut înviat din morți și la înălțarea Ta Te-a văzut suindu-Te de la pământ la cer, însoțit de Sfinții Tăi îngeri.

Îndură-Te, Doamne, și de cei vii și de cei răposați, pentru rugăciunile Sfinților Tăi, către care zic și eu, nevrednicul: O, fericiți servitori ai

lui Dumnezeu! Nu încetați a vă ruga Lui, ziua și noaptea pentru noi, nevrednicii, care pururea greșim cu atâtea nenumărate păcate! Mijlociți pentru noi Darul și ajutorul lui Dumnezeu, pe care nu știm a-l cere după cuviință.

Nu încetați a vă ruga, pentru ca prin rugăciunile voastre, păcătoșii să câștige iertare, săracii ajutorul, înrădăciții mângâiere, bolnavii sănătate, cei slabi la minte înțelepciune, cei tulburați liniște, cei asupriți ocrotire, și toți împreună Darul lui Dumnezeu, spre folosul cel sufletec, în mărirea lui Dumnezeu Celui în Treime lăudat, Căruia i se cuvine cinste și închinăciune în veci. Amin.

În pragul Uniunii Europene

1. Ideea Uniunii Europene se leagă de Robert Schuman. El a fost președintele Parlamentului European între anii 1958–1960. De ce naționalitate este?

Franceză

2. Câte țări au semnat Tratatul de la Roma din anul 1957?

6 țări

3. În care oraș se află sediul Parlamentului European?

În Strasbourg

4. Unde se găsește sediul Tribunalului European?

La Luxemburg

5. Pentru câți ani sunt aleși deputații Parlamentului European?

Pentru 5 ani

6. La malul cărui fluviu se află orașul Schenghen, unde s-a semnat tratatul din 1985?

Mosel

7. În ce an a solicitat Ungaria aderarea în Uniunea Europeană?

În anul 1994

8. Cine a condus tratativele din partea Ungariei la Bruxelles?

Juhász Endre

9. În ce an a devenit Portugalia membră în Uniunea Europeană?

În anul 1986

10. Imnul Uniunii Europene este creația unui compozitor renumit. Despre cine e vorba?

Beethoven

11. Câte limbi se folosesc oficial la ora actuală în Uniunea Europeană?

În 11 limbi

12. Când va deveni Ungaria membră deplină în UE?

La 1 mai 2004

13. Când se sărbătorește Ziua Europei?

La 9 mai

14. Când va intra România în Uniunea Europeană?

În anul 2007 (după punctul de vedere actual)

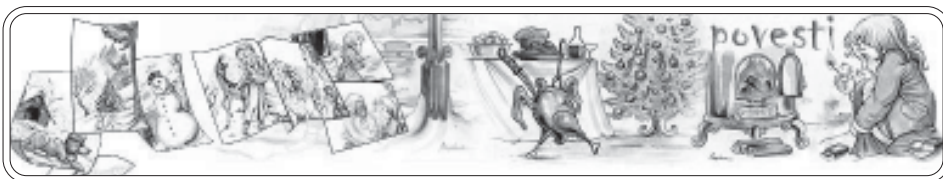
Ana Crișan

Colțul preșcolarului

Unde s-au ascuns animalele?

Șase animale s-au ascuns în junglă. Găsește-le și colorează-le!

Șezătoarea fetelor

(Povestire spusă de Patricia Petrușan, distinsă cu premiul întâi la Concursul de povești „Vasile Gurzău”, organizat la Micherechi.)

Șezătoarea dă fete o făceau – bineînțeles – fetele, prietenele în zilele de luni, miercuri și joi. Dar șezătoare se făcea numai toamna și iarna, pentru că atunci nu prea aveau tinerii nici o ocupație.

Seara, când toate fetele s-au adunat la casa unei prietene, s-au început de tors și de cusut. După o vreme, când vedeau că nu mai vin feciorii s-au început la strigături. De exemplu:

„Șezătoarea noastră-i mare,
Dă șase fete fecioare,
Șezătoarea ni-i dăplin,
Numai feciorii nu vin!”

Apoi or apărut în ușă feciorii. De multe ori veneau cu ei și muzicanții. Fiecare o ocupat loc lângă fata de care-i plăcea. După scurt timp toți și-au amintit că trabă și făcă ceva prostie. Și ce or făcut?! Or furat fusul sau acu fetelor, și atâta timp nu l-or dat înapoi, până ce fata nu plătea zălogul, adică un sărut. Ooo, dar de pe vremurile acelea, un sărut o fost o minune mare. Care fată o plătit zălogul, aceea și-a primit înapoi fusul, dar care fată nu plătea, aceea și-o putut lua rămas bun de la ața de pe fus, fiindcă feciorii toată ața de pe fus o tră-

geau pe jos și chiar pe-a lungul străzii.

După prostia aceasta, găzdoia turna pe podeaua casei apă fiartă, și pe asta o improșcat pleavă. Iar tinerii până atunci or trebuit să joace pe pleavă, până aceea nu s-o bătucit. Urma apoi ceva plăcut: puteau să mănânce tent fierț cu zahăr și puteau să beie vin. La care fecior s-o-mbătat, la acela fetele puneau un lovor plin cu apă rece în patul cu „sălmăjac”, îl culcau acolo, și feciorul îmbătat până atunci rămânea cu fundu-n apa cea rece, până nu s-o trezât. Atunci fetele l-or trimăs acasă, și s-au răs bine de el. După aceea, toți or început să povestească: ce s-o-ntâmpat cu ei, ce or văzut sau ce or auzat. Dar erau și feciori, la care nu le-o plăcut dă „bandă”, așa că vroiau să plece de acolo. Pe furiș s-or și dus din casă. Dar găzdoia o observat că nu sunt acolo, și s-a dus după ei. Apoi o aruncat pe feciori grâu și cucuruz ca să-i vrăcească, că n-au rămas la șezătoare. Pă acel fecior pă care o aruncat mai mult, acela o fost vrăciuit dă i s-o „nălucit”, cum că o văzut nuntă, o auzit vioara, și tot drumul înspre

casă o vorbit pleve, adică voarbe goale.

În același timp, înăuntru, tinerii își povesteau unul la altul întâmplări. Unul dintre ei începea cu întâmplările lui mult vestite: lacă odată aici mai an, ne-ntâlneam noi cu prietenii pe când părinții nu erau acasă. Și ne-am hotărât că o să mergem să furăm grâu și cucuruz, ca apoi să-l ducem la vânzare, să ne facem puțin bani. Așa am și făcut. Am mers la bătrânii care dormeau demult, am luat câțiva saci de cucuruz și vroiam să plecăm prin fundul ogrăzii. Dar acolo era cimitirul. Asta n-ar fi fost o problemă mare, dacă n-ar fi venit pe acolo un bătrân, care văzându-ne cu sacii pe spate, gândea că furăm morții din morminte. Nici sârmanul n-o putut dormi prea mult în noaptea aceea.

Așa întâmplări spuneau tânării în șezători.

Și eu aș vrea să iau parte la o șezătoare de felul acesta, dar degeaba, că la noi nu se mai fac șezători.

Și știți ce vă mai spun? Nu mult, numai atâta că:

„M-am suit pe fus,
Și-am gătat de spus,
M-am suit pe rață,
Și nu mărg pe gheață!”

SĂ RÂDEM!

– Nu sunt decât douăzeci de persoane în sala la spectacol. Am face poate mai bine să le dăm banii înapoi!

– Imposibil, toți sunt cu invitații speciale.

– Micul Bulă, văzând o femeie gravidă, începe să râdă:

– Uite ce burtă mare! Tatăl îi spune:

– Nu râde de tanti, ea are în burtă un copil.

Bulă îngrozit:

– Cum? A înghițit un copil?

– Unchiule Petrică, mata ești însurat?

– Nu, micuțule.

– Atunci, cine îți spune ce trebuie să faci?

Mama îl întreabă pe micul Bulă care a fost cu taică-său la circ, dacă i-a plăcut spectacolul.

– Totul a fost extraordinar! Numai nenea care arunca cuțitele într-o tanti a avut ghinion, n-a nimerit-o niciodată!

– Bulă, nu trebuie să mănânci tot tortul. Ești prea mic!

– Lasă, mămică, nu sunt așa de mic pe dinăuntru pe cât par pe dinafară!

– Câți ani ai Bulă?

– 5 ani, unchiule.

– 5 ani? Și nu ești nici cât umbrela mea de înalt?

– Dar câți ani are umbrela ta, unchiule?

A fost odată... la Micherechi

Concurs în amintirea povestitorului „Vasile Gurzău”

La 19 martie, în biblioteca din Micherechi a avut loc a doua ediție a concursului de povești „Vasile Gurzău”. Pentru acest concurs s-au pregătit în jur 40 de elevi din Școala generală românească din satul unde s-a născut povestitorul în amintirea căruia s-a organizat această manifestare.

Înainte de începerea concursului, după cuvântul festiv al directorului Zoltán Ruja, elevii școlii au depus coroanele amintirii la placa memorială a cunoscutului povestitor local Vasile Gurzău. Copiii din clasele 1-4 au spus povești, iar cei din clasele 5-8 ne-au povestit întâmplări auzite de la părinții, bunicii lor sau de la cunoscuți mai în vârstă. Nu numai elevii și profesorii s-au adunat în bibliotecă, ci au fost de față și câteva mame care au fost sincere curioase cum vor interpreta copiii lor povestea învățată.

Bineînțeles, și juriul – compus din profesoarele Maria Gurzău Czeglédi, nepoata povestitorului, Maria Martin și Mihaela Bucin – a așteptat să vadă cu ce s-au pregătit acești elevi.

Concursul a început cu cei mai mici care erau plini de emoții, mai ales cei din clasa întâi. Înainte de a începe povestea, fiecare s-a prezentat. Pentru cei mai mici a fost de mare ajutor că profesoarele lor aveau textul pe care ei îl spuneau. Dacă cineva ar fi uitat ce cuvânt sau propoziție urmează, a prins bine textul

„suflat” de doamna învățătoare. După ascultarea poveștilor celor din clasele inferioare, a urmat o pauză scurtă, timp în care elevii și-au uitat puțin emoțiile. În continuare, cu poveștile, povestirile elevilor din clasele 5-8 ne-am și distrat puțin, ascultând întâmplările, mai ales vesele, distractive, prezentate în grai micherechean. Nepoata povestitorului, doamna Maria Gurzău Czeglédi, a fost foarte înduioșată în această zi când tineretul din comuna ei natală a evocat personalitatea bunicului dănei, căci această personalitate din Micherechi a devenit azi deja o figură legendară.

După ce s-au spus toate poveștile și întâmplările, juriul s-a retras pentru ca să decidă despre cele auzite. Între timp, copiii își schimbau părerile, își spuneau impresiile unii altora sau se plimbau, parcă fără țință, aruncând priviri timide spre juriul care era foarte concentrat. După un timp s-a auzit o voce care a îndemnat ca fiecare elev să intre în sală. Toți s-au așezat la locul lor și au privit curioși spre juriul care a reușit să decidă asupra textului. Câte două clase au fost premiate împreună, de exemplu clasa a 1-a cu cea a 2-a. Pentru fiecare categorie a fost decernat și un premiu special. Dar nici cei care n-au fost premiați nu s-au dus acasă cu mâna goală, pentru că toți au primit câte-un mic cadou și câte-o diplomă de merit, de care s-a bucurat fiecare participant. Iar ca acești mici povestitori să se bucure sincer de succes au ajutat mult și părinții întreprinzători, unele asociații și organizații civice, care au dat cadouri.

Daniel Negrea
profesor

Ajutor, am examene!

Cercul tinerilor intelectuali tineri din Bichișciaba ajută tineretul studios între de 14-26 ani în continuarea studiilor. Această organizație civilă oferă consultații și sfaturi concrete în mod gratuit tuturor tinerilor care se adresează organizației, solicitând ajutor înaintea examenelor de admitere. Dar printre sarcinile organizației se înșiră și activitatea culturală și asistența socială.

În perioada examenelor, Cercul ajută tinerii în pregătirea pentru bacalaureat, pentru examenele de admitere, dar și celor care nu au nici o meserie și vor să obțină o pregătire de specialitate. În acest sens, pot conta pe ajutorul asociației mai ales tinerii care solicită meditații la istorie și limba maghiară. În afară de aceste pregătiri, tinerii interesați pot primi și sfaturi concrete, cum să se pregătească pentru a reuși cu succes la examene. „Putem ajuta și pe acei tineri, care încă nu au decis unde vor să studieze mai departe” – a declarat Kassai Krisztina, colaboratoarea organizației.

Pentru a primi ajutor, tinerii trebuie să sune la următorul număr de telefon:

06-70/ 285-4226 sau să scrie pe adresa electronică e-mail: tovabbtanulas@hello.hu.

-Im-

Pentru prima dată la un concurs de matematică

Elevii din ciclul superior de la Școala Românească din Bătania, care au obținut cele mai bune rezultate la matematică au participat pentru prima dată la concursul de matematică pe țară „Zrínyi Ilona”, organizat în săptămânile trecute. Dintre cei cinci participanți, Andreea Faur (clasa a 5-a), Gabriela Sarca (clasa a 6-a), Timea Grestyák (clasa a 7-a), Kata Bakó (clasa a 7-a) și Roland Rádai (clasa a 7-a), cel mai bun punctaj l-a realizat Timea, obținând 65 de puncte. Desigur, rezultatele sunt modeste. Totuși, având în vedere faptul că elevii au

participat recent pentru prima dată la o asemenea competiție, iar pentru cercul de matematică este asigurată doar o oră săptămânal pentru clasele 5-8, conducerea școlii s-a declarat mulțumită de rezultatele obținute. În acest an școlar, la faza județeană a concursului de matematică „Zrínyi Ilona” au participat 2.215 de elevi din 81 de școli.

Și în viitor dorim să participăm la acest concurs, dar cu un număr mai mare de elevi și, bineînțeles, cu rezultate mai bune.

REZONANȚE

Omul sfințește locul

Din noianul de impresii care m-a copleșit în săptămânile petrecute în Germania, unele au pălit odată cu trecerea timpului, dar altele au rămas la fel de vii. Dintre impresiile statornice care se conturează încă și acum în fața ochilor minții rețin câteva imagini, câteva chipuri de oameni care m-au atins prin omenie, prin ținută sau prin felul lor corect și generos.

În șirul acestor amintiri aș evidenția pe primul loc o întâlnire indirectă, prin micul ecran. Pe postul central, într-o oră de vârf, un moderator de prim rang a purtat o convorbire cu ministrul Mircea Geoană, din România. Știam că ministrul de externe se aflase într-o vizită de două zile în Germania, invitat fiind de omologul său Joska Fischer, dar asta încă n-ar fi fost o motivație suficientă, căci zilnic se află câte-un politician sau diplomat străin în vizită. În schimb, interviul a motivat cu vârf și îndesat concepția redactorilor: telespectatorul putea face cunoștință cu un diplomat european de excepție. Elegant și înțelept, ministrul român de externe a început într-o impecabilă limbă germană, pentru a continua apoi într-un mod plăcut, românește. Iar în timpul interviului s-a încheiat imaginea luminoasă a unui om lucid, a unui diplomat plin de tact, a unui politician înțelept. În acest fel, prin alura serioasă dar totuși simpatice, Mircea Geoană s-a dovedit cel mai bun „purtător de reclamă” pentru România. Și asta fără a ocoli „temele sensibile” cum ar fi slăbiciunile din administrația publică, corupția, climatul economic încă nepotrivit investițiilor străine. În schimb, ministrul a vorbit convingător despre posibilitățile încă nevalorificate din domeniul industriei grele, al ecologiei, al turismului. Venind vorba despre aderarea la UE, ministrul României a apreciat că România se poate alinia țărilor care solicită intrarea lor în runda următoare. Întrebat fiind, ce va propune omologului său german la întrevederea care urma peste două ore, Mircea Geoană a răspuns cu un zâmbet malițios: „Domnule Fischer, fiți atent la România”.

Pe cei ce pomenesc cetele de români drept bandiți care jefuiesc prin magazine, care cer-

șesc pe străzi, care fac spargeri în case de bătrâni i-aș contrazice. În toată șederea mea acolo n-am văzut și n-am auzit nimic asemănător. În schimb am întâlnit câțiva români de mare omenie și generozitate. Mai întâi, la spital, o doamnă înaltă, blondă s-a ocupat în mod deosebit de bolnavul meu. Abia când i-am surprins vorbind românește am dezlegat misterul: s-a dovedit că sora era româncă. În toată secția, ea era „îngerul cel bun” al bolnavilor, care avea pentru oricare o vorbă bună, cuvinte de îmbărbătare, un zâmbet încurajator. Și tot român era tehnicianul de la complicatul aparat medical care pretindea multă precizie și pricepere. Competent, calm și cu atenția mereu concentrată, el calcula doza și timpul adecvat tratamentului cu cea mai mare atenție. Iar între timp avea întotdeauna o vorbă bună, dar și cuvinte explicative, cum și de ce. Tot prin intermediul acestui tehnician sanitar am ajuns la un restaurant unde se puteau comanda specialități românești – bucătărarul era tot român. El știa să gătească cu același rafinament atât cordon bleau cât și mitei, atât supă de ceapă franțuzească cât și ciorbă cu perișoare. Dar făcea și mămăliguță pentru oaspeții dornici de gusturile bucătăriei românești. Ei și, venind vorba de gusturile românești, iarăși revin la impresiile din spital. Vecinul de salon își aștepta fiul și nora: „Tare-mi place cum gătește nora mea. Abia aștept să vină și să-mi aducă ceva prăjitură de casă.” Nu peste mult au sosit în salon două femei. Cea tânără a adus un pachetel gustos ambalat. Femeile au șoptit ceva, ele între ele – pe românește. După asta, era firesc că am intrat în vorbă. Am aflat că erau mamă și fiică. Fiica, nora bolnavului, trăia de mulți ani măritată în Germania, mama din Sibiu era tocmai în vizită. Iar când nora a deschis pachetelul, câteva buciți aromatice și siropoase de baclava m-au făcut să-mi lase gura apă.

...În fine, despre una dintre bibliotecarele căreia i s-au adresat cu încredere cei mai mulți tineri cititori de la secția de copii din filiala pe care am frecventat-o, s-a dovedit că e originară din Lugoj...

– ilda –

Vreți contacte cu românii din Ungaria?

4.

Stimați cititori, redacția noastră este solicitată în nenumărate rânduri atât de organizații din țară, cât și din România, să intermedieze pentru a lua legătura cu comunitatea românească din această țară. În următoarele numere ale Foii, în acest colț de pagină, vom publica adresele organizațiilor, asociațiilor, instituțiilor noastre românești cu scopul de a vă completa baza de date despre românii din Ungaria.

Instituții culturale

Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria

5700 Giula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel., fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: berenyimaria@freemail.hu

Institutul Cultural al României de la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693, fax: (+36-1) 343-6035

Director: Mircea Oprea

E-mail: cecultbud@mail.datanet.hu

Parlamentul Ungariei

Comisia pentru Drepturile Omului, Minorități și Culte

1054 Budapesta, Széchenyi rkp. 19.

Tel.: (+36-1) 441-5031, fax: (+36-1) 441-5986

Președinte: Szászfalvi László

Șef de oficiu: Artz Ilona

E-mail: emb@parlament.hu

Internet: HYPERLINK "http://www.mkogy.hu/biz/index.htm" http://www.mkogy.hu/biz/index.htm

Ombudsmanul Drepturilor Minorităților

1051 Budapesta, str. Tüköry nr. 22

Tel.: (+36-1) 475-7149, fax: (+36-1) 269-3542

Comisar: dr. Kaltenbach Jenő

E-mail: heizer@obh.hu

Internet: www.obh.hu/nekh

În primul rând – românii din Ungaria

Recent ne-a survenit, deși cu multă întârziere, ultimul număr – număr dublu – al revistei orădene *Familia română* din Oradea. Ajuns la anul V de la apariție, numărul consacra chiar primele două scrieri românilor din Ungaria. Luând în considerare că revista și-a propus prezentarea vieții, culturii, istoriei românilor de pretutindeni, faptul că două scrieri au în centru câte-un segment din existența românilor din Ungaria, este mai mult decât îmbucurător. Constatarea e și mai meritorie, dacă ținem cont că prima scriere, semnată de dr. Constantin Mălinaș, directorul Muzeului „Țării Crișurilor”, face un rezumat al ultimului Simpozion al Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria. Mălinaș, mare animator cultural și prieten al românilor din Ungaria, rezumă deceniul de existență al activității de cercetare cu simpatie și competență, evidențiind nu numai activitatea de cercetare, ci și publicațiile, studiile, expozițiile, festivitățile memoriale, inițiate de Institut. În acest fel, prin studiul amintit, cititorul primește o imagine amplă asupra activității cultural-spirituale.

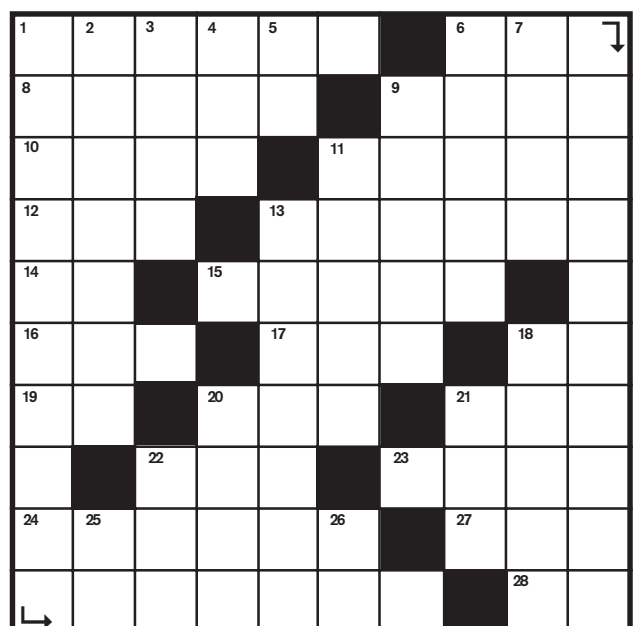
Iar ca o completare, vine partea a doua a studiului „Giula, centrul românilor din Ungaria”, semnat de cercetătorul Eugen Glück din Arad. După un rezumat istoric, autorul erudit înșiră posibilitățile actuale ale românilor de aici, cu complexitatea instituțională care asigură azi existența minorității.

Deși nu ne afectează direct, celelalte scrieri din economia numărului oferă diverse teme interesante din viața românilor din Transcarpatia și Voivodina, Skopje și Vidin, din Austria sau Basarabia, oferind în acest fel un orizont național românesc larg și autentic.

Gheorghe Asachi (1788–1869)

ORIZONTAL: 1. Colecțat 6. Poem fantastic de Gh. Asachi 8. Din lună-n lună! 9. Fratele lui Abel 10. Navă cu două catarge 11. Folositoare – inversată! 12. Animal domestic asiatic 13. Inconstant, neegalat 14. Nota bene! 15. Se băga undeva 16. Aiurea – dar numai pe jumătate! 17. Arbore iubit în folclorul românesc 18. Pronume personal 19. Rol – gol! 20. Let! 21. Sau 22. Metal prețios 23. Un fel de asociație de largă circulație 24. Lucra 27. TDU 28. Astatin

VERTICAL: 1. Revistă întemeiată de același om de știință 2. Rezistent, solid 3. Singur, solitar 4. E ascuns în cozanac! 5. Simbol chimic 6. Pădure de proporții în Siberia 7. Nu-și adu-

cea aminte 9. Preoțime (pl) 11. „Cap” de revistă 13. Atenție, grijă 18. Oboseala, efortul 20. Apostol creștin

21. Râu în România 22. Ana – în alte limbi 25. Articol nehotărât 26. Unealtă mică.

- ah -

Cucerind două scene în aceeași zi

Echipa de păstrare a tradițiilor „Gheorghe Nistor” din Micherechi, la sfârșitul săptămânii trecute, în data de 28 martie, a evoluat pe scena Casei de Cultură „Fonó” din Budapesta și la cea de-a XXIII-a ediție a

al Capitalei. Cuvântul de deschidere al programului cultural numit „Mărtisorul” a fost rostit de Adela Sz. Kiss, președinta autoguvernării românești din acest sector. După aceasta, subsemnata a făcut o mică prezentare a

mărul mare al spectatorilor, în jur de 4-5000 de persoane (și poate că am spus puțin). Programul tinerilor noștri a urmat să fie la ora 6 și jumătate. Pe scena din Körcsarnok ne-am prezentat cu coregrafia „Jocul”.

La ora 8 și jumătate seara, autobuzul nostru a luat direcția spre Micherechi. Ne-am simțit foarte bine în drum spre casă, atmosfera a fost foarte destinsă. La Hanul „Csepegi” din apropierea orașului Kecskemét am luat cina, pentru care îi mulțumim și pe această cale primarului și viceprimarului comunei Micherechi, care au făcut tot posibilul ca la această reprezentație din Budapesta dansatorii noștri să se simtă cât mai bine.

Suntem convinși că pentru majoritatea dansatorilor, evoluția pe cele două scene budapestane au oferit clipe de neuitat. Tocmai de aceea, ne pregătim de pe acum, ca să participăm și în viitor, cu noi coregrafii, la „Jocul pe țară”, întâlnirea tradițională a echipelor folclorice din Ungaria.

Ana Cioca Czesznak
Micherechi

Întâlnirii echipelor de dansuri populare din întreaga țară, organizată tot la Budapesta, la Körcsarnok.

La invitația Autoguvernării Românești din Sectorul XI al Capitalei, echipa a plecat spre Budapesta dimineața, în jurul orei 8. Vremea era cam noroasă, dar fără ploaie și cu toții eram cam oboșiți, fiindcă am dormit cu o oră mai puțin fiindcă tocmai în acea noapte am trecut la ora de vară. Drumul spre Budapesta cu toate că a fost lung, totuși atmosfera a fost

echipei de dansuri care îl are ca înaintaș pe renumitul dansator Gheorghe Nistor, laureat cu premiul „Maestru al artei populare”. Apoi a urmat programul tinerilor, care a cuprins cântece populare românești, interpretate de Grigore Poiendan și Vasile Papp, urmat de jocul fetelor și al feciorilor.

Cu toate că sala nu a fost chiar plină de spectatori, atmosfera a fost foarte bună, iar aplauzele asurzitoare. După dansurile tradiționale, programul din „Fonó” a luat

bună, dansatorii școlii generale abia așteptau să ajungem în Capitală. În jurul orei unu am ajuns la Budapesta, unde ne-a așteptat deja Patyi Zoltán, coregraful echipei. După ce am luat masa, în holul casei de cultură muzicanții au început să „tragă” muzica, primindu-i în așa fel pe românii din sectorul XI

sfârșit cu o mică recepție și joc, după care autobuzul s-a îndreptat spre Körcsarnok, unde i-a așteptat pe ai noștri o altă evoluție pe scenă, cu ocazia „Jocului pe țară”. Aici, cu toții am rămas uimiți de cavalcada târgului de meșteri populari, de uriașa scenă pe care 3-4 echipe pot juca concomitent și de nu-

Icoana pascală românească

Icoane realizate de Ana Pop din Zalău în maniera tradițională ortodoxă

Privitorul care a trecut prin expoziția de icoane a doamnei Ana Pop din Zalău, organizată de Institutul Cultural al României din Budapesta, s-a întrebat cu pietate dacă este pe tărâmul esteticului sau al sacralului sau ambele s-au îmbinat într-o luminoasă formă a reculegerii.

În lumea ortodoxă, icoana are o importanță deosebită. Există iconostasul bisericilor, există icoane făcătoare de minuni și icoane minuscule pe care credinciosul le poartă cu el și icoane pe care le purtăm în sufletele noastre.

Cuvântul de deschidere al expoziției „Icoana pascală românească” a fost rostit de domnul director Mircea Opriș. Domnia sa a văzut în apropiata Sărbătoare a Sfințelor Paște care, în acest an, coincide cu Paștele Catolic, o întâmplare fericită, un motiv de reconciliere în numele lui Iisus Hristos în-

tre individ și individ dar, mai ales, între cele două puterice biserici creștine. Domnia sa a vorbit despre icoanele prezentate, accentuând că icoana nu este numai un obiect de cult, ci și o operă de artă, reamintindu-ne de frumoasa metaforă a poeziei românești „Icoana sufletului meu”. A mai spus că lucrările prezentate sunt realizate într-o manieră tradițională canonic-ortodoxă.

A urmat doamna Elena Musca, cercetător științific la Muzeul de Istorie și Artă din Zalău, care a vorbit despre creațiile prezentate de doamna Ana Pop.

Ana Pop este restauratoare metal-ceramică. Prima expoziție personală a avut-o în anul 1998. De atunci participă la târguri anuale organizate la Oradea, Suceava, Iași, Cluj, Arad. În anul 2001, din partea Ministerului Culturii și Cultelor i-a fost acordată diploma pentru respectarea tradiției și au-

tenticității, are multe lucrări în muzee din România și în multe colecții particulare din Danemarca, Norvegia, Italia, Grecia, Olanda, iar icoana intitulată „Deisis” a intrat în colecția Vaticanului.

Expoziția prezentată la Institutul Cultural a fost structurată în două părți. În prima încăpere au fost expuse icoanele cele mai cunoscute cu chipul Mântuitorului Nostru Iisus Hristos, iar încăperea a doua a fost dedicată icoanelor Fecioarei Maria. În această sală am mai întâlnit și alte chipuri de Arhangheli și Apostoli care l-au însoțit pe Mântuitorul nostru în scurta sa viață pe pământ.

Meștera iconară Ana Pop a fost înzestrată cu harul divin spre a crea aceste portrete sacre care răspândesc în jurul lor atâta lumină, o lumină tainică și misterioasă care, poate, face legătură cu Biserica Cerească.

Cozma Mihai Felician
Budapesta

Alfred Moșoiu Rugăciunea Floriilor

Plăpând ghiocelu
leșind din zăpadă
Strigă: „Tatăl nostru...”
Ca lumea să-l vadă

„Care ești în ceruri...”
Șopti floarea-soare
Și-un val de lumină
Căzu pe răzoare...

Smerit, busuiocul
Când vântul îl mână
Și-i scutură roua
„Sfințească-se...”-ngână

Când „numele-ți” spune
Trist, Ochiul-de-bou,
Nu știi de-a fost șoptă
Sau numai ecou...

Albastră ca cerul
O Nu-mă-uita
Spune: „Mprăția
Să fie a ta”.

Și „Facă-se voia”
Suspina-o camee
Călcătă-n picioare
Pe alba alee...

Când nuferii-n lacuri
Văd stele că sunt
Șoptesc: „Cum e-n ceruri
Așa și pe pământ...”

Și grăul când moara
Vuieste într-una
A zis: „Pâinea noastră
Cea de totdeauna”

Iar nalba și gura –
De-leu, amândouă
La fel rugătoare
Răspund: „Dă-ne-o nouă...”

Cu gândul la fluturi
Stau rozele-n glastre
Și spun: „Iartă nouă
Păcatele noastre...”

„Precum noi iertăm
Greșii” încet
Răspundea garoafa
Uscată-n buchet.

Și crinii, podoaba
Fecioarei cinstite
Șoptesc: „Nu ne duce
Pe noi în ispite...”

Iar spinii, ce-odată
Martorii îi purtară:
„Și ne izbăvește
De cele...” oftară.

Și vântul pornește
Ecoul divin,
C-un freamăt pădurea
Răspunde: „Amin”.

Octavian Goga Profetul

Am fost proroc, pe drumul din pustie,
Când zilele mureau, nemângâiete...
Am fost proroc, izvor de apă vie,
Toți m-au băut, de friguri și de sete.

Un vaier surd din veacuri depărtate
Venea la mine-n noapte, să mă cheme,
Și mă găsea cu buze-nfrigate
Din plânsul vostru împletind blesteme.

Iloți, flămânzi de pâine și de soare,
În carnea mea eu v-am dospit fiorul,
Și despiciând a vremilor vâltoare,
Prin graiul meu vorbea Mântuitorul.

Însângerat v-am răscolit cărare
Cu inima, cu pumnul și cu dinții,
M-am îmbrăcat în neguri și pierzare,
Ca să vă dau limanul biruinții...

Când valul meu s-a revărsat pe uliți
O clip-abia, din larga lui năvală,
Din mii de guri, din strigăte și suliți,
I-am auzit cântarea triumfală.

O zgură neagră i-a rămas în urmă
Ce mic e azi alaiul tuturor!
Străină mi-e biruitoarea turmă
Cu tot noroiul unde-și joacă hora.

Un chiot strâmb îmi urlă la fereastră,
Norocul lui mă muștră și mă doare.
Nu-i visul meu în fericirea voastră...
Eu am vestit o altă sărbătoare.

Mă-ntorc din nou spre culmi de-odinioară,
Ca să nu-mi sfarm o sfântă profeție,
Cu ce mai am din vechea mea comoară,
Lăsați-mă să plec iar în pustie...

Dan Verona Duminica Floriilor (după Cosma Melodul)

Vine Mirele călare pe mânzul asinei
Să ne răscumpere prin pătimirea pe lemn.
Neamuri, de ce v-ați întărit întrebându-vă: Cine-i
Acesta, despre Care n-avem nici un semn?

Bucurați-vă, pruncii L-au recunoscut
Pe Cel ce vine din Fecioara, Stăpâna
Din Care și-a luat chipul văzut
Cel ce-a măsurat cerul cu palma și pământul cu mâna.

Vine Împăratul veacurilor blând
Să-l învieze pe Adam cel căzut
În mâna vrăjmașului oarecând.
Vine din Fecioara Cel de ceruri neîncăput.

Ridicați-vă ochii voi ce rătăciți
Întru întuneric. Priviți Lumina cea mare.
Pe fiul asinei ca pe un scaun, priviți
Cel ce a certat marea intră în cetate călare.

Ca pruncii cu stâlpi de finic și cântare
Lăsați-vă cetatea inimii descuiată
Să intre Domnul astăzi cu vindecare
De moarte, căci moartea fi-va prădată.

Bucurați-vă, căci Hristos va să strice
Înșelăciunea întru care-am rob
La vrăjmașul; și să ridice
La Tatăl poporul cel înnoit.

Amărātu-s-a iadul și s-a cutremurat
Când pe Lazăr cu porunca Ta
Din morți Mântuitorule la-i ridicat.
Amărātu-s-a, dar și mai amar se va cutremura

Când Însuși Stăpânul va să coboare
În temnița lui – de morți s-o golească.
Neascultătorilor, au nu-i vedeți voi oare
Celui ce vine pe mânz, fața dumnezeiască?

Pentru ce ați cugetat cele deșarte atunci
Întrebându-vă: Cine-i Acesta ce intră-n cetate
Bucurându-i pe tineri și prunci?
Însuși Domnul, Făcătorul a toate,

Însuși Cel ce ne-a zidit oarecând
Palmă și scuiare de rob va răbda
Suindu-și pe cruce biserica trupului blând
Pe care voi cu sminteală o veți strica...

Nichifor Crainic Primăvară

Pe aici e firea-n farmec prinsă
De cântece de ciocârlie
Și lunca verde pare ninsă
De blonde flori de pădăie.

O boare s-a trezit de-aurea,
Răsfață crudele fânețe,
Livedea, câmpul și pădurea –
Miroase toată-tinerețe.

Pe sus vâslește-o rândunică
Acum o văd, acum nu e,
Din zbor înseamnă o potică,
Pe care gându-n sus o suie...

Din zări în zări, purtând misterul
Vieților de-aici plecate,
Deasupra-și desfășoară cerul
Senina lui eternitate.

Ce pace blândă se coboară!
De unde izvorăște-anume?
Ori poate, după-un nor ce zboară
Se uită îngerii spre lume...

Și-adun în suflet primăvara
Privind, visând de-aici, de jos,
Imperiul albastru țara
Mântuitorului Hristos.

Petre și Mândra Lumii (II)

(Poveste din Crișana)

Dimineața, când zău văzusă răte aște, tare s-o mnirat, da' n-o avut ce face. Nu păstă mult scluii iară o mințit căta zău că Petre s-o lăudat că poate aduce Mîndra Lumii. Zău s-o poruncit să facă cu ce s-o lăudat, că dacă nu, atunci îi taie capu. Petre s-o văiatat, fata l-o auzit și i-o zis:

– Petre, amu nu-ț pot ajuta, numa te du la tata și-cere calu și armele lui. – Petre o căpătat calu care o zis căta Petre:

– Du-te și ză căta zău să belească 99 dă biboli, ptele lor s-o lipească pă mine. – Tăte aște așe s-or și petrecut.

Luindu-ș merinde, Petre s-o suit pă cal ș-or mărș până ce or ajuns în pădure dă aramă.

– Aci, – zice calu căta iel, – sapă o groapă mare să întepem amândoi în ie, io oi rânțeza una.

Așe or și făcut. Hărmăsarul stăvii cu păru dă aramă dăloc o vinit, s-o bătut căt s-o bătut cu calu l' Petre, care apoi o căștigat. Apoi o zis căta Petre s-a rupă o crengă dă aramă și s-o pună în clop. Cu asta s-a luasă mai dăparte, până ce ajunsă în pădure dă arjint, da' și aici tăt așe umblară.

Ajunsă ii apoi în pădure dă aur și aici iară zice calu:

– Aci, sapă o groapă mare să întepem amândoi în ie, io oi rânțeza una. Amu a vini calu cu păru dă aur, da' nu m-a vide. Atunci iel a încunjura lume dă trii uări, s-a ustăni, apoi doară l-o pute omori.

Așe și făcură. Când calu l' Petre o rânțezat, dăloc o vinit hărmăsarul cu păru dă aur, da' n-o aflat pă nime. Atunci s-o luat și o încunjurat lume dă trii uări, numa atunci o ieșit calu l' Petre dîn groapă. S-or pus la bătaie: s-a mușcau, s-a loveu, da' hărmăsarul numa câte-o ptele dă bivoli trăje după iel, în vreme ce calu l' Petre tăt carne viie, până ce l-o omorît și p-aista.

Or mărș mai dăparte, or ajuns la on izvor, s-or hodi-nit oleacă, apoi calu l' Petre zice:

– Amu, gazda mne, tu te fă on prunc cu bube și urît. Ie crăpăstu dă la mine, io mă duc să vād pustietate asta.

– Bine, – zice Petre, și așe și făcusă.

Nu păstă multă vreme vine Mândra Lumii la izvor după apă și zice:

– Mă, nu vrei să vii la noi dă scluguță la gâște?

Mere iel cu Mândra Lumii acasă, șede la gâște căt șede, până ce odată Mândra Lumii mere cu mă-sa la bal. Petre atunci scutură crăpăstu, vine calu și zice să baje brânca în urete la iel, să scoată d-acolo on rând dă hane dă aramă, că or mere și ii la bal.

Așe or și făcut. Da' cum s-a băgasă înlontru, Petre o luasă la joc pă Mândra Lumii. Or jucat căt or jucat, apoi or mărș în treaba lor. Tăt lume numa dă voinicu cu hane dă aramă o vorovit.

A doaua sară tăt așe, numa amu Petre s-o îmbrăcat în hane dă arjint. La Mândra Lumii tare i-o plăcut dă Petre. Atunci mă-sa o zis căta ie:

– Nu-i nici on bai, fiica me. Dac-a vini ș-a triie uară, ia ceara asta, apu o lipește la cea-fă la iel.

O vinit ș-a triie uară Petre, amu îmbrăcat în hane dă aur. Tăt lume s-o mnirat la iel, da' iel numa cu Mândra Lumii o jucat. Mândra Lumii o făcut cum u-o sfătuit mă-sa. Or jucat căt or jucat, apoi Petre s-o dus la gâștele lui.

Numa că Mândra Lumii s-o luat după iel. Când Petre o ajuns la gâște, gâștele tumna în holda dă flori ierau, tăte florile ierau rupte. Mândra Lumii tare s-o măniet pă iel și i-o dat o palmă, da' așe că și la cea-fă l-o ajuns. Ceara i s-o lipit dă brâncă. Văzând asta Mândra Lumii tare s-o mnirat și l-o întrebat:

– Tu iești voinicu acela care o fost asară la bal?

Petre i-o răspuns:

– Da, io-s.

La Mândra Lumii i-o părut bine ș-o zis:

– Ce-ar trebui să făcem să scăpăm dă maica?

– Fă-te că iești posomorâtă, apu cere-o să te coate-n cap, atunci tu îi taie gârta.

Așe o și făcut. Apoi s-a suisă amândoi pă cal și s-a dusă la casa zăului.

– Măi, Petre, da' tu pă sama zăului m-ai adus cu tine? – l-o întrebat Mândra Lumii.

– Da, – zice Petre, – pă sama lui.

Mândra Lumii atunci zice căta zău:

– Numa atunci oi fi a ta, dacă Petre a mulje tăte iepile dîn stava noastră, laptele l-om pune în căldare, apu când a

ferbe mai tare, Petre s-a sară în căldare. Dacă a scăpa sănătos, atunci io oi fi a ta, zăule.

Atunci Petre o mănă calu lui să adune iepile în ocolu zăului. Calu o mărș, le-o adunat, da' așe o suflat dîn nas ger, dă tăte iepile or îndețat, așe le-or putut mulje. Laptele rece l-or pus în căldare, Petre o sărit în iel, da' dă șapte uări mai mărșu o ieșit dîn căldare.

– Amu, Petre, m-oi băga și io în căldare.

Numa că dăloc ce s-o băgat în căldare, calu l' Petre amu o suflat dîn nas foc și laptele s-o încălzit așe dă tare dă dîn zău n-o rămas numa ciolanale pă d-asupra laptelui.

Dup-aceie Petre și Mândra Lumii or mărș la popă, popa i-o cununat, or făcut o nuntă mare și, dacă n-or murit, și astăz trăiesc.

Da' mă uitai să vă spun că și io am fost la nuntă, și purtam apa cu ciuru, ș-o fost levese până-n buric și mie nu m-or dat nimic.

(După povestirea lui Andrei Lazin
Vol. „Folclor românesc din Crișana și Banat”)

≡ Aneecdote săcuiești ≡

Dă Paști, muieru unui săcui bătrân i-o tăiet și i-o frit la bărbat on cocoș tare bătrân. Bătrănu, amu fără ghinț în gură, s-o ponslit:

– Eh, muieru, da' dîrce n-ai tăiet on pui, și dîrce cocoșu aista bătrân? Io cred cum că aista-i cocoșu acela care o cântat dă trii uări când Sînpetru l-o vândut pă Isus Cristos.

O muieru, după ce o vinit acasă dîn goștiie dă la o vecină care nu dă dămurt ș-o îngropat bărbatu bătauș și băutor, omu-so u-o întrebat:

– Apu, cum s-a sînțește amu vecina nosată?

– Zo că s-o lăudat că, dă când i-o murit bărbatu, ie s-a sînțește că-i o văduoaie norocoasă.

On drumăreț s-o băgat înt-o crâjmă și l-o întrebat pă inășu săcui că căt cere p-on litru dă vin.

– Zece grițari, – i-o spus ista.

– D-apu on fărtaie dă litru ce preț are?

– Io asta nu știu, – i-o răspuns ficiorașu, – că io numa dă câteva zile mi-s inăș aici.

O muieru o dus păsulă verde la piațu dîn orașu vecin. On domn, văzând-o, în glumă u-o întrebat:

– Dîrce nu aduci păsulă feartă la piaț, că poate atunci mai iute u-ai pute vinde.

– Întăleg ce zici, – s-a mântuie muieru, – numa că dă multe uări așe dă iute înflămânzăsc dă atunci tătă păsula mi u-aș mânca io.

Am citit că...

Cu zicala dîn bătrâni să fie spus: în viața omului pă tăt folu să-nvrătește roata. Zicala asta acelora li s-a spune, pă care, ajungând înt-on năcaz, vrem să-i liniștim, bunăuără că după rău vine binele. Că așe-i viața. Odată sus, odată jos, și cu asta trec anii. Apu ș-aceie să ști cum că dă când trăiește om pă lume, tăt or fost nănorociri, suferințe și ce mai știu io căte și mai căte lucruri năplăcute, năcazuri și baiuri mai mici uă mai mare.

No-amu, omu dă rând ar vre să creadă că, pă cum fivilizație dîn an în an s-a modernizază, tăt mai puține baiuri s-ar cuveni să ne aște, năcazurile să scadă, unele să s-mpuțineze, altele să s-domololească. Numa că, dîn păcate, treburile nu s-ntorc tumna așe dă tare spră bine. Cel puțin așe sînțim noi, oamenii dă rând. Așe pute spune și că tumna dîmpotrivă. La ce mă gân-desc? Îi dăstul să ie în brâncă on uișag, s-asculț la radio uă la televizor, știrile care cel mai des încep cu omoruri, cu tâlhării, cu răniri și morți în mașini ș-așe mai dăparte. Numa suferințe, dă te lovește groaza dă iele, da' îț și mere voie dă la iele să le citești, să le ascultă uă să le vezi una după alta.

Cum zic: cel puțin așe sînțim noi, oamenii dă rând. Numa că, după părere me, sînțu nost ne cam înșală. N-am dă gînd să vă năcăjesc sufletele cu întimplări posomorîte d-amu. Numa atăta că m-or vinit în minte năște întimplări dîn pruncie me, dîntră care am gîndit să vă povestesc, tare pă scurt, trii.

Când am fost dă clasa a doaua, o fătută dășteaptă și frumoasă o picat beteagă. Înt-o

zî n-o vinit la ișcoală. La câteva săptămâni o murit. Noauă așe ne-or spus părinți, că în ardere dă plămâni ș-o terdut viața.

C-on an mai târziu, o familie dîn vecini s-o mutat la ceva domnie la Geszt. Acolo, on prunc dă vrăsta noastră, înt-o sară, vinind acasă dă la păstorit, o picat înt-o fântână fără ghizde. Dimineața părinți l-or aflat mort.

Tăt cam în anu acela, la on sălaș dîn apropiere satului on bică, dezlăgându-să, l-o luat în coarne p-on sclugă, l-o îmbulzit su' iezle, și pă când or ieșit gazdele afară, scluga tăt o fost în sânje. Nimuric o murit la câteva luni.

No-amu, acărcum îm sucesc și-m învârtesc gândurile și amintirile mele în legătură cu întimplările așe, pot să vă spun că dăspră trajiile așe, în anii acie, bine dacă or auzit în satu vecin. Mai dăparte biztoș că n-o ajuns veste lor.

După tăte așe iaca veste care u-am citit în careva zi: la o babă dîn județu vecin on căne i-o mușcat doauă jejete. Veste asta u-am citit, apoi u-am auzit și la radio, dă-ncă și la televizor u-or arătat pă bătrăna în ișpital, legată la brâncă și vâietându-să.

Sînțu nost ne cam înșeală, am spus mai nante cu gîndu că, dacă întimplările povestite dă mine s-ar petrece în zilele noastre, biztoș că dăspră acile amu s-ar scrie și s-ar vorovi nu numa în țară, ce, poate, în lume-ntreagă. Îi bine, nu-i bine, da' așe-i lume dă astăz.

Vă dorește sănătate cât mai bună și numa bine:

Ion Podaru
pensionar

Fotbal

Dinamo cu un pas în fața Stelei și al Rapidului

„Poli” AEK Timișoara ocupă locul al șaselea, începând returul campionatului cu două victorii pe teren propriu și o înfrângere în deplasare. FC Oradea, deși nu arată un joc slab, totuși rămâne ultima clasată, după ce a scăpat dintre mâini o victorie în ultimul minut, atunci când bihoreni erau pe teren cu doi jucători în plus. În fruntea clasamentului, cu toate pierderile după transferul de jucători, Dinamo și-a consolidat locul de fruntaș, după ce a învins cu 2-1 Steaua, rivala sa pe viață și moarte. Rapidul se află pe locul al treilea, după înfrângerea fatală, suferită pe teren propriu în fața lui FC Național, cu aceasta anulând superba producție arătată, săptămâna trecută, în a doua repriză din meciul contra Stelei.

Campionatul român de fotbal devine din ce în ce mai interesant, o dată cu apropierea finalului de sezon. În etapele 17-18 s-au consumat două mari derbiuri: Steaua-Rapid 3-3 și Dinamo-Steaua 2-1. Primul meci a adus un adevărat spectacol fotbalistic atât pe teren, cât și în tribune. Cei 25.000 de spectatori au creat o atmosferă de ligă a campionilor, iar cei 22 de fotbaliști de pe teren s-au adoptat perfect condițiilor superbe. Rezultatul final s-a născut în urma unei mari răsturnări de situație. Steaua a deschis scorul prin golul lui *Florentin Dumitru*, care l-a surprins pe *Emilian Dolha* dintr-o lovitură liberă asemănătoare celei a lui *Ilie Dumitrescu*, de la Campionatul Mondial 1994, contra Argentinei. Apoi, după golul egalizator al oaspeților, a urmat un adevărat recital stelist, cu două goluri regulamentare și cu unul anulat. Însă repriza a fost încheiată cu o reușită a oaspeților. Pentru a doua parte a jocului, parcă a ieșit din vestiare un alt Rapid: a preluat conducerea jocului și a creat ocazie după ocazie, din care una a și fost fructificată, în urma unei greșeli imense a lui *Mirel Rădoi*. De altfel, internaționalul a jucat impecabil, dar greșeala lui a devenit fatală echipei care

în etapa următoare a înfruntat cealaltă mare rivală. Pentru a ne imagina un derbi Dinamo-Steaua, trebuie să ne gândim la un meci Ferencváros-Újpest din anii '70 sau '80. Tribune arhipline, tichete de intrare cumpărate la negru la un preț de 3-4 ori mai mare decât cel oficial, un război de declarații și multă-mulță agitație. Ca să ne imaginăm tensiunea de înaintea confruntare, este bine să știm că *Cristian Borcea*, unul dintre conducătorii de la Dinamo a declarat că acum își dorește victoria mai mult decât înaintea unui meci din cupele europene. Pe stadionul din șoseaua Ștefan cel Mare s-au adunat 20.000 de spectatori. De aceea numai atâtia, pentru că mai mulți nu încap. Pe cele două bănci tehnice se aflau doi jucători legendari din cele două tabere, care în vremea lor au jucat partide cel puțin la fel de tensionate. *Ioan Andone* și-a păstrat și ca antrenor fanatismul cunoscut din perioada pe când era jucător activ, iar *Victor Pițurcă* a rămas același om calculat, care speculează orice greșeală a adversarului. Deși gazdele au slăbit considerabil în perioada de transferuri, Dinamo a deschis meciul în forță, ceea ce a adus, la mijlocul primei reprize, deschiderea scorului. Avantajul de 1-0 s-a păstrat până în minutul 88, când Steaua a dominat deja jocul și a reușit să egaleze. Partea stelistă a tribunelor a explodat de bucurie și toată lu-

mea credea că 1-1 este deja rezultatul final. Însă desfășurătorul secret a mai rezervat un deznodământ fericit pentru gazde și dramatic pentru oaspeți. În ultimul minut al celor trei minute de prelungiri, după o centrare perfectă, *Grigorie* a dat lovitură de grație, înscrind cu capul. Astfel, cele două meciuri au rămas demne de titulatura de derbi și au adus echipei Dinamo departajarea cu cinci puncte în vârful clasamentului. Deocamdată entuziasmul a învins sângele rece, dar din campionat mai sunt 12 etape care mai pot aduce și alte momente fierbinți și răsturnări de situație.

În altă ordine de idei, cele două formații din vestul României arată prestații diferite. FC Oradea, nici după aducerea lui *Dumitru Dumitriu* pe banca tehnică, n-a reușit să se ridice de pe ultimul loc al clasamentului, deși la Ploiești au avut toate șansele să o facă. Bihoreni au jucat peste 70 de minute în superioritate numerică, ba mai mult, în ultimele minute aveau pe teren doi jucători în plus. Dar și așa au „reușit” să fie

egalați în ultimul minut, partida încheindu-se cu 1-1. Cealaltă grupare din vest, „Poli” AEK Timișoara a pierdut în etapa trecută la Piatra-Neamț cu 2-0. În urma înfrângerii s-a iscat și un mic scandal în cadrul echipei dintre mijlocușul *Romulus Buia* și antrenorul de portari *Dumitru Stângaci*. Dar divergența a trecut o dată cu victoria din etapa a 18-a, atunci

când Poli a câștigat din nou pe teren propriu. E adevărat că cei 20.000 de suporterii bănățeni au avut parte, din nou, de un final de meci de infarct. Gazdele au înscris, prin *Irinel Voicu*, golul victoriei numai în penultimul minut. Săptămâna viitoare se anunță derbiul vestului. În capitala bihoreană se va confrunta FC Oradea cu „Poli” AEK

Timișoara, iar în etapa a 20-a va sosi pe malul Begăi Steaua București. Gazdele promit recordul de spectatori al acestui sezon. Posturile românești de televiziune transmit aproape toate meciurile din Divizia A. Unele dintre ele merită să fie văzute, pentru că în acest campionat au crescut jucători ca *Adi Mutu* sau *Cristi Chivu*.

Clasament Divizia A

1. Dinamo	18	13	2	3	46-23	41
2. Steaua	18	10	6	2	28-11	36
3. Rapid	18	9	6	3	30-20	33
4. FC Național	18	8	4	6	22-21	28
5. Oțelul Galați	18	7	6	5	17-15	27
6. „Poli” Timișoara	18	6	8	4	20-21	26
7. Apulum Alba Iulia	18	7	5	6	22-27	26
8. U. Craiova	18	6	6	6	20-21	24
9. Gloria Bistrița	18	6	5	7	21-26	23
10. Farul Constanța	18	6	4	8	24-27	22
11. FCM Bacău	18	5	5	8	22-31	20
12. Petrolul Ploiești	18	4	6	8	22-22	18
13. FC Brașov	18	5	3	10	20-30	18
14. Ceahlăul P. Neamț	18	5	3	10	21-36	18
15. FC Argeș	18	4	5	9	18-21	17
16. FC Oradea	18	4	4	10	25-27	16

Etapa viitoare (2-4 aprilie): „U” Craiova-Farul; Bacău-Brașov; Oțelul Galați-Rapid; FC Național-Dinamo; Steaua-Petrolul; Oradea-„Poli” Timișoara; FC Argeș-Apulum Alba Iulia; Ceahlăul-Gloria Bistrița

Fotbaliști români în campionatele Europene

Moldovan a înscris de trei ori, dar lordănescu nici acum nu are nici o reacție

Franța: Atacantul *Vioel Moldovan* a marcat trei goluri (29', 49' și 90') în partida pe care echipa sa, FC Nantes, a câștigat-o, pe teren propriu, scor 3-2, în fața lui Montpellier, în etapa a 30-a a campionatului Franței. Într-un alt meci, Rennes, echipa antrenată de *Ladislau Bölöni*, a învins cu 3-0, în deplasare, pe Strasbourg. Atacantul *Sergiu Radu* nu a fost folosit în partida pe care echipa sa, Le Mans, a pierdut-o, pe teren propriu cu scorul de 0-1, în fața lui AS Monaco.

Anglia: În derbiul atacanților români din Anglia, Chelsea, fără *Adrian Mutu* pe teren, a învins, la Londra cu scorul de 5-2, pe Wolverhampton, la care *Ionel Ganea* a fost titular.

Olanda: Ajax Amsterdam, cu *Bogdan Lobonț* în poartă și *Nicolae Mitea* fiind folosit din 59', a terminat nedecis, 1-1 cu Alkmaar.

Italia: *Cristian Chivu* a fost până la sfârșitul meciului în teren în partida AS Roma - Bologna (scor 1-2), în timp ce, tot în Serie A, *Paul Codrea* a părăsit terenul în min. 74 al partidei, pe care Perugia a pierdut-o, pe teren propriu, cu 1-2, în fața lui Lazio.

Spania: În Primera Division, *Claudiu Răducanu* a rămas pe banca de rezerve a lui Espanol în meciul câștigat cu 2-1, la Barcelona, în fața lui Athletic Bilbao.

Turcia: *Gheorghe Hagi* a debutat cu o înfrângere la conducerea tehnică a echipei Galatasaray, 0-1 cu Samsunspor. La Galata, *Florin Bratu* și *Ovidiu Petre* au fost titulari, fiecare părăsind terenul în 46', respectiv 70'. La Samsun, *Giani Kiriță* a fost integralist, primind un „galben” în 18'. „Trebuie să începem de la zero. Mie nu îmi place să vorbesc, îmi place să fac treabă. Important este să pregătesc viitorul echipei”, a spus Hagi. Românii lui Beşiktaş, *Daniel Pancu* (integralist) și *Adrian Ilie* (pe teren din 62'), au marcat, în 14', respectiv 90', pentru echipa lui *Mircea Lucescu*, în victoria de la Istanbul, 4-1 cu Gaziantepspor.

Grecia: Echipa AEK Atena, antrenată de *Ilie Dumitrescu*, a terminat la egalitate, scor 2-2, în partida susținută, în deplasare, cu Panathinaikos, la care evoluează și *Lucian Sânmărtan*, contând pentru prima manșă a semifinalelor Cupei Greciei.

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal

Campionatul NB II	
Giula-Kiskunhalas	1-0
Campionatul județean, Bichiș, div. I	
Micherechi-Medgyesegyháza	4-0
Bătania-Magyarbánhégyes	2-1
Campionatul NB III	
Leta Mare-Vásárosnamény	3-2
Campionatul județean, Bihor, div. I	
Jaca-Pocei	1-5
Campionatul județean, Bihor, div. II	
Săcal-Kismarja	3-0
Campionatul județean, Bichiș, div. II	
Telekgerendás-Aletea	3-2

Următoarele meciuri

3 aprilie (sâmbătă)	
Vésztő-Bătania	16.30
Orosháza-Micherechi	16.30
Aletea-Mezőhegyes	16.30
Jaca-Kismarja	15.30
Mezősas-Săcal	15.30
4 aprilie (duminică)	
Kistarcsa-Giula	16.30
Hajdúdorog-Leta Mare	15.30

ROMÂNIA

Luni 5 aprilie

6.00 Jurnalul de dimineată 6.50 Cinci minute 7.00 Teleshopping 7.15 Matineu de vancanță 7.45 Teleshopping 8.00 Ora G 9.15 Cuptorul magic 9.45 Teleshopping 10.00 Sănătate pentru toți (R) 10.30 Lumea-n care trăim (R) 11.30 Fenomenul Harry Potter 12.30 Lecția de privit... 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Teleenciclopedia (R) 14.30 Pro patria 15.00 Kronika 15.55 TVR în Direct 16.30 Serial. Sânge de țigan 17.25 Predanii 17.40 Ia-mă la tine de Paști! 18.00 Jurnal 19.00 Gala Prmeilor UNITER 2004 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Film. Castelanul 0.20 România 1... și strada (R) 0.30 Orizont 1.00 Cinci minute de cultură (R) 1.10 Jurnal (R) 2.10 Film (R). Un magnat al timpurilor noi 4.20 Aventura sunetelor (R) 4.50 Serial. CSI – Investigații 5.40 Teleshopping.

Marți 6 aprilie

6.00 Jurnalul de dimineată 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Teleshopping 7.15 Matineu de vacanță 7.45 Teleshopping 8.00 Ora G 9.00 Teleshopping 9.15 Lori, Dan și tanti Mili (R) 9.45 Teleshopping 10.00 Nocturne (R) 11.00 America sălbatică 12.00 Profesioniști (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Vector III 14.00 Alege viața! 14.30 Kronika 15.55 TVR în Direct 16.30 Serial. Sânge de țigan 17.25 Predanii 17.40 Ia-mă la tine de Paști! 18.00 Jurnal 19.00 Film. Quo Vadis 21.55 România 1 ... și strada 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Poveste fără sfârșit 23.30 Film. Castelanul 1.20 Cinci minute de cultură (R) 1.30 Jurnal (R) 2.30 Alege viața! (R) 3.00 Film (R). Castelanul 4.50 Serial. CSI – Investigații 5.40 Teleshopping.

Miercuri 7 aprilie

6.00 Jurnalul de dimineată 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Teleshopping 7.15 Matineu de vacanță 7.45 Teleshopping 8.00 Ora G 9.15 Spectacolul lumii (R) 10.00 Film (R). Quo Vadis 12.50 Corect! 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Oameni ca noi 14.00 Convițieturi 15.10 Ex Libris 15.55 TVR în direct 16.30 Serial. Sânge de țigan 17.25 Predanii 17.40 Ia-mă la tine de Paști! 18.00 Jurnal 19.00 Film. Insider 19.40 Ia-mă la tine de Paști! 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Nocturne 23.30 Film. Între ghețari 1.05 Cinci minute de cultură (R) 1.15 Jurnal (R) 2.15 Vector III (R) 2.45 Film (R). Castelanul 4.30 Spectacolul lumii (R) 4.55 Serial. CSI – Investigații 5.40 Teleshopping.

Joi 8 aprilie

6.00 Jurnalul de dimineată 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Teleshopping 7.15 Matineu de vacanță 7.45 Teleshopping 8.00 Ora G 9.00 Dincolo de hartă (R) 9.45 Teleshopping 10.00 Gala Premiilor UNITER 2004 (R) 12.30 Sănătate pentru toți! 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Aventura sunetelor 14.00 Akzentze 15.25 Europa începuturilor 15.55 TVR în direct 16.30 Serial. Sânge de țigan 17.25 Predanii 17.40 Ia-mă la tine de Paști! 18.00 Jurnal 19.00 Telecinemateca. Ben Hur 21.00 Concert Renee Fleming 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Garantat 100% 23.45 Film. Cariera mea strălucitoare 1.30 Cinci minute de cultură (R) 1.40 Jurnal (R) 2.40 Dincolo de hartă (R) 3.10 Film (R). Între ghețari 4.45 România 1... și strada (R) 4.50 Serial. CSI – Investigații 5.40 Teleshopping.

Vineri 9 aprilie

6.00 Jurnalul de dimineată 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Teleshopping 7.15 Matineu de vacanță 7.45 Teleshopping 8.00 Ora G 9.00 Teleshopping 9.15 Jocul planetelor (R) 9.45 Teleshopping 10.00 Ochiul magic (R) 11.00 Tezaur folcloric (R) 12.00 Iartă-mă (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 România politică 14.30 Ștefan cel Mare – 500. 15.00 Orizont 15.30 În așteptarea luminii 16.30 Serial. Sânge de țigan 17.25 Lumină din lumină 18.00 Jurnal 19.00 Telecinemateca. Ben Hur 21.00 Concert Renee Fleming 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Poporul migrator 0.10 Serial. Districtul 1.00 Europa începuturilor (R) 1.30 Cinci minute de cultură (R) 1.40 Jurnal (R) 2.40 România 1 ... și strada (R) 2.50 Film (R). Cariera mea strălucitoare 4.35 Serial. Destine secrete 5.25 Sănătate pentru toți! (R).

Sămbătă 10 aprilie

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Teleshopping 7.10 Desene animate 8.00 Întâlnirea de basm 9.00 Teleshopping 9.15 Debut 50 plus 10.30 O vedetă populară 12.00 Spectacolul lumii 12.30 Cuptorul magic 13.00 Fotbal. Rapid–FCM Bacău 15.00 Bravissimo! 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnal 19.00 Surprize, surprize... 20.10 România 1 și... strada! 20.20 Surprize, surprize... 21.10 România 1 și... strada! 21.20 Surprize, surprize... 22.00 Ego Zenovius Votum Possui 22.45 Lumină din lumină 24.00 Taverna 2.00 Jurnal (R) 3.00 Debut 50 plus (R) 4.00 O vedetă... populară (R) 5.15 România 1 ... și strada (R) 5.25 Teleshopping.

Duminică 11 aprilie

6.00 Universal credinței 8.00 Desene animate 9.00 Ziua iepurașilor 10.00 Film pentru tineret. Celălalt Eu 10.55 Lumină din lumină 12.00 Împreună de Sfintele Paști 14.00 10 puști de nota 10. 14.50 Ia-mă la tine de Paști! 15.45 Ansamblul celor 100 de Viori 16.45 Recorduri hazii 17.45 Tragerea Specială Loto 6/49 a primăverii 18.00 Jurnal 18.30 Inimi de români (I) 20.00 România 1... și strada 20.10 Inimi de români (II) 21.30 Minutul 91 21.10 Jurnalul de noapte 21.45 Film. Schimb de vieți 23.35 Radio Muisical Award 1.10 Jurnal (R) 1.40 Garantat 100% (R) 2.55 Corect! (R) 3.00 Poveste fără sfârșit (R) 3.55 Bravissimo! 5.40 Teleshopping.

TVR

Luni 5 aprilie

6.00 Top Sport (R) 6.30 Cu 2 se face lumină 6.45 Teleshopping 7.30 Piersic show (R) 9.00 Ora fără catalog (R) 10.00 Veni, Video, Vici! 10.30 Televiziunea, dragostea mea (R) 11.15 Atenție, se cântă! (R) 12.45 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Fiica oceanului 14.00 Primul pas 15.00 Eco – Magazin 15.30 Atlas 16.00 Știri 16.10 Serial. Rebelii 17.00 Comorile Toscanei 18.00 Serial. Pasiuni 18.45 Cinci minute de cultură 19.00 Telejurnal 19.30 Auto Club 20.00 Serial. Marea Brava 20.45 Teatrul. Harvey 22.50 Serial. Fotografii de scandal 23.35 În vizită la noi acasă (R= 0.05 Comorile Toscanei (R) 1.00 Film (R) Gara centrală 2.45 Serial (R). Fotografii de scandal 3.30 Veni, Video, Vici! (R) 4.00 Știrile serii 4.30 Serial (R). Cracker – psihologia crimei 5.30 Telejurnal (R).

Marți 6 aprilie

6.00 Auto Club (R) 6.30 Cu 2 se face lumină 6.45 Teleshopping 7.30 Serial (R). Pasiuni 8.15 Serial (R). Marea Brava 9.00 Serial (R). Rebelii 9.50 Cinci minute de cultură 10.00 Tonomatul DP 2 12.00 Magazinul Studiourilor Teritoriale 12.45 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Fiica oceanului 14.00 Emisiune în limba germană 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Răscruci 16.00 Știri 16.10 Serial. Rebelii 17.00 Pe urmele primelor mamifere 18.00 Serial. Pasiuni 18.45 Cinci minute de cultură 19.00 Telejurnal 19.30 Puls 2004 20.00 Serial. Marea Brava 20.45 Film. Powder 22.40 Serial. Familia și legea 23.30 Film. Toți oamenii sunt muritori 1.10 Documentar (R) 2.10 Eco (R) 2.40 Atlas (R) 3.10 Serial (R). Familia și legea 4.00 Știrile serii 4.30 Ferma (R) 5.30 Telejurnal (R).

Miercuri 7 aprilie

6.00 Puls 2004 (R) 6.30 Cu 2 se face lumină 6.45 Teleshopping 7.30 Serial (R). Pasiuni 8.15 Serial (R). Marea Brava 9.00 Serial (R). Rebelii 9.50 Cinci minute de cultură 10.00 Tonomatul DP 2 12.00 Magazinul Studiourilor Teritoriale 12.45 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Fiica oceanului 14.00 Parnasul 15.00 Patrimoniul 15.30 Insolit 16.00 Știri 16.10 Serial. Rebelii 17.00 Magia Egiptului 18.00 Serial. Pasiuni 18.45 Cinci minute de cultură 19.00 Telejurnal 19.30 Acces la succes 20.00 Serial. Marea Brava 20.45 Film. Iisus din Nazaret 22.30 Eurofotbal 23.30 Insolit (R) 24.00 Magia Egiptului (R) 1.00 Film (R) Iisus din Nazaret 2.35 Răscruci (R) 3.05 Eurofotbal (R) 4.00 Știrile serii 4.30 Natură și aventură (R) 5.00 Eco (R) 5.30 Telejurnal (R).

Joi 8 aprilie

6.00 Acces la succes (R) 6.30 Cu 2 se face lumină 6.45 Teleshopping 7.30 Serial (R). Pasiuni 8.15 Serial (R). Marea Brava 9.00 Serial (R). Rebelii 9.50 Cinci minute de cultură 10.00 Tonomatul DP 2 12.00 Magazinul Studiourilor Teritoriale 12.45 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Fiica oceanului 14.00 Sista 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Documentar cultural 16.00 Știri 16.10 Serial. Rebelii 17.00 Animale în pericol 18.00 Serial. Pasiuni 18.45 Cinci minute de cultură 19.00 Telejurnal 19.30 Spune-mi ce te doare 20.00 Serial. Marea Brava 20.45 Film. Iisus din Nazaret (II) 22.30 Serial. Nemuritoare 23.35 Documentar cultural (R) 0.05 Animale în pericol (R) 1.00 Film (R). Iisus din Nazaret (II) 2.35 Patrimoniul (R) 3.05 Serial (R). Nemuritoare 4.00 Știrile serii 4.30 Televiziunea, dragostea mea (R) 5.30 Telejurnal (R).

Vineri 9 aprilie

6.00 Spune-mi ce te doare (R) 6.30 Cu 2 se face lumină 6.45 Teleshopping 7.30 Serial (R). Pasiuni 8.15 Serial (R). Marea Brava 9.00 Serial (R). Rebelii 9.50 Cinci minute de cultură 10.00 Tonomatul DP 2 12.00 Magazinul Studiourilor Teritoriale 12.45 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Fiica oceanului 14.00 Împreună, în Europa 15.00 Marile cărți ale omenirii 16.00 Știri 16.10 Serial. Rebelii 17.00 Regatul Butan 18.00 Serial. Pasiuni 18.45 Cinci minute de cultură 19.00 Telejurnal 19.30 Documentar 20.00 Via Sacra 21.00 Ferestre spre cer 22.45 Film. Iisus din Nazaret 0.20 Documentar 1.50 Documentar (R) 2.45 Cinci minute de cultură (R) 3.00 Regatul Butan (R) 4.00 Știrile serii 4.30 Via Sacra (R) 5.30 Telejurnal (R).

Sămbătă 10 aprilie

6.00 Expediție în necunoscut (R) 6.30 Cu 2 se face lumină 6.45 Teleshopping 7.30 Serial (R). Pasiuni 8.15 Aventurele lui Jules Verne 9.10 Serial (R). Rebelii 10.00 Desene animate 11.15 Serial. Lois și Clark 12.00 Pentru Tine, Doamne 17.00 Tăcerile lui Iisus 13.30 Atenție, se cântă! 15.00 Natură și aventură 15.30 Ruleta rusească 16.00 Cu 2 se face lumină 16.10 Serial. Rebelii 17.00 Film puzzle 18.00 Serial. Farmece 18.50 Cu 2 se face lumină 19.00 Telejurnal 19.15 Gheorghe Zamfir – Concert în Țara Sfântă 20.45 Film. Iisus din Nazaret (IV) 22.35 Ferestre spre cer 24.00 Până la capătul Pământului 1.00 Memoria celor care au trecut 2.00 Concert 3.00 Serial (R). Farmece 3.45 Serial (R). Lois și Clark 4.30 Serial (R). Rebelii 5.15 Ruleta rusească (R) 5.45 Telejurnal (R).

Duminică 11 aprilie

6.00 Cristos a Înviat 6.30 Cu 2 se face lumină 6.45 Teleshopping 7.30 Medalion de interpret 8.00 Ferma 9.00 Desene animate 9.50 Arca lui Noe 10.20 Iepurașul și extraterestrii 11.20 Serial. Viață de câine 11.45 Ferestre spre cer 12.45 Paște în Maramureș 13.30 Atlas 14.00 Piersic show 15.30 Ruleta rusească 16.00 Cu 2 se face lumină 16.10 Serial. Rebelii 17.00 2/TVR 2 17.30 Serial. Jocurile vieții 18.00 Serial. Aventurele lui Sindbad 18.50 Cu 2 se face lumină 19.00 Telejurnal 19.15 Film. Dragostea unei vrăitoare 21.05 Televiziunea, dragostea mea 22.35 Serial. Cracker – psihologia crimei 23.30 Remix 0.30 Gheorghe Zamfir (R) 2.00 Pentru Tine, Doamne (R) 3.00 Serial (R). Aventurele lui Sindbad 3.50 Cu 2 se face lumină 4.00 Știrile serii 4.30 Serial (R). Rebelii 5.15 Ruleta rusească (R) 5.45 Telejurnal (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

5 APRILIE, LUNI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

6 APRILIE, MARȚI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

7 APRILIE, MIERCURI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

8 APRILIE, JOI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

9 APRILIE, VINERI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „Lumea femeilor” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

10 APRILIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.00: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere.

11 APRILIE, DUMINICĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.55: Emisiune specială de Paști 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debretin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

7 aprilie 2004 (mtv ora 14.25)
Reluare: 10 aprilie 2004 (m2 ora 11.15)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea din Săptămâna Mare va reflecta atmosfera pregătirilor pentru praznicul Învierii lui Iisus Hristos. Redacția română a realizat un film de 26 de minute la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sămbăta de Sus, prezentând viața călugărească la un centru monahal important în ortodoxia românească.

Realizator: Aurel Becan

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 5 aprilie 2004

16.10–17.00 Universal culturii 17.00–17.30 EVAntai 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 La limită.

Marți, 6 aprilie 2004

16.10–16.30 De la om la om 16.30–17.00 Cronică germană (emisiune în limba germană) 17.00–17.30 Grădina tranziției 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 La limită.

Miercuri, 7 aprilie 2004

16.10–16.30 Viața la țară 16.30–17.00 Panoramic sud-vest (emisiune în limba maghiară) 17.00–17.15 Sănătatea ta 17.15–17.30 Zona IT 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 La limită.

Joi, 8 aprilie 2004

16.10–16.30 Spații subiective 16.30–17.00 Orizonturi sârbești (emisiune în limba sârbă) 17.00–17.30 Balanța de joi 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 La limită.

Vineri, 9 aprilie 2004

16.10–17.00 Teleducția 17.00–17.30 București de oaspeți 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 La limită.

Sămbătă, 10 aprilie 2004

16.00–16.30 Film documentar 16.30–17.30 În prelungiri 17.30–17.50 Știri regionale 17.50–18.00 La limită.

Duminică, 11 aprilie 2004

16.00–18.00 „În familie de Paști”.

Sponsorul nostru

Internet aproape pe gratis!

De la 625 Ft brut pe luna, cu tarife subventionate de stat!

Bichsiciaba Matáv Pont, Postaköz Tel.: 66/445-544

axelero tiszarap

RADIO ROMANIA INTERNATIONAL

Emisiunea în limba română 24 de ore din 24 pe www.rri.ro

UMOR

La bal se oprește un tânăr în fața unei domnișoare. Se înclină ceremonios și întreabă: – Domnișoară, dansați? – Nu știu, să o întreb pe mama. – Atunci întreabați-o și dacă vă regulați, să nu faceți două drumuri.

Unitate prin diversitate Uniunea Europeană

Întrebări, teme permanente:

❖ Ce ne așteaptă în Uniunea Europeană

❖ Aderare – avantaje și dezavantaje

❖ Euroregiune – colaborare transfrontalieră

❖ Cetățean european – multiculturalitate, multilingvism

Program radiofonic: 5 aprilie, luni – ora 19.00

Reluare: 11 aprilie 2004, duminică – ora 19.00

– Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz

– Frecvențele posturilor teritoriale

**A fost odată...
la Micherechi**

Bunica și găștele

Când am fost dă zece ani, părinții mei or avut găște. Când o fost vacanța dă vară, găștele or fost bizuite pă noi. Asta o înșămnat că dimineața până nu s-o făcut ziuă o trăbuit și merem păstă Vimer, pă meriște, că pă când s-o sculat soarele și fim acolo, că meriștele or fost dăparte dă sat. Merem mai mulți prunci laolaltă, tăt omu' cu falcău lui. Găștele trebuia și le feștim cu feștele și nu să încâlcească una cu alta. Le feștem pă cap, pă aripă, pă spate tă cu altu „szín”, că așe știam că dîn a cui falcău îi găsca. Mărgând noi, o tră și ne uităm unde is spice mai multe. Acole ne-am așezat mai departe unu dă altu cu falcauăle și nu să cheverlească și

să nu să bată găștele... După ce le-am așezat găștile pă meriște, noi pruncii ne-am strâns laolaltă și ne-am jucat, ne-am strâns mure și pietruță. Până ne jucam, găștele să mai încâlceu, no, apoi o trăbuit și le alejem după cum or fost feștite. Pă când s-o încălzit vreme, găștele s-or săturat și, hai, napoi cătă casă. Acasă, și noi, și găștele, ne-am hodinit până dă sară, că dă sară o trăbuit și merem iară cu găștele pă iarbă. Așe o trecut la mine o zi dă vară.

Gheorghe Martin, clasa a 5-a

(Această întâmplare a fost povestită la Concursul de povești „Vasile Gurzău”. Relatare despre eveniment în pagina a 9-a.)

**FOAIA
românească**

**2 APRILIE 2004
www.foaia.hu**

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Edda Illyés, Laura Martin, Rita Pátcsa. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@axelero.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2004: 3 luni 912 forinți; 6 luni 1824 forinți; 1 an 3648 forinți. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.